

ek

első napján eltávo-
pújából néhány fa-
olyan fontos po-
tuló az egyetem

ünk elől téveszteni a
páját és elsősorban a
em vezényelték ki az
csapatok mellé azok-
demokrácia védelmé-

okkult fasiszta erők
sők nincsenek hozzá-
Ellenkezésképp, állami
üket a támogató és
Amikor a mi de-
hogy sorsa az uccán
mokrácia nem fogja
ak a fasiszták által
gyszóval amikor min-
nemzeti parasztpárt
megszervezésével és
k a fasiszta-ellenes
nak majd az uccán
sorsa végkép meg-
tetett.

nt megerősödvé ke-
és 9-iki eseményekből
nikkoldási platformja
ott a jogokért való
a szerve számára. A
ala attól függ, hogy
sodni és hogyan fogja
demokrata diáklfront
től a tényleges támo-
a román demokrata
nak számára nyu-

zolt
d'Esperey
sail

3. Franchet d'Esperey
el 9 órákor elutazott
pa. Az északi pályá-
all, Antonescu pénz-
nghelescu hadügy-
a máriki francia kö-
rnök és más előkelők
marsall Belgrádig
utazik Teodorescu
katonai attasé kísé-

kell fizetni
negyedik
etét

3. Május 15-ike a
előirt negyedik
jeje. Az eddigi fizet-
k, hogy a negyedik
adben fog lefolyni.

SPORT

ágért látszik
Barkochba

(Uj Kelet tud.) Az
tegnap este kisorsolt
zóját. Eszerint vasár-
hba a salontai NSO-
a győztes 24-én Si-
tani kerületi baj-
Industria Sárnai
szkik, a győztes 21-
ajnokkal mérkőzik.

blíkanusokból alakult
ány. Madridból jelen-
ány ma éjjel Casares
galakult, aki a had-
vezeti. Külügyminisz-
t. A kormány több
ormányban is helyet
a kabinetbe. Moles
Spanyolország marok-
it. Moles kapta a for-
ormány sulypontja a
párt, amelynek 7 mi-

KELELET

ESZAKI POLITIKAI NAPILAP

Taxa postala ptáste h num. No.	Szerkesztőség Am kiadóján.
10. Tt Havon évre 6 földre: félre: detéssel KELE	El. Helyettesítő Robert Budapest Diontér 2 l.e
dóság Cikkünk utányomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.	Magyarországra.

Bérmegyei
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Feltöltés szerkesztő: Jámor
Ferenc. Búcsú szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Ara 5 lej

Pentek, 1936 május 15.

5696. ÉV. | XIX. ÉVF.
1JAR 23 | 115 SZAM

Starhemberg eltávolításával demokratikus színezetű új kormány alakult Ausztriában

Szerda este 11 órákor robbant ki a kormányválság és hajnali fél 4 órákor már megalakult az új kormány. Schuschnigg vette át a külügyminiszeri tárca és a Hazafias Front vezetését is. A keresztény-szocialista párt reprezentánsai vannak túlsúlyban az új kormányban. Starhembergnek egy Mussolinihoz intézett és a demokráciát gyalázó távirata robbantotta ki a válságot

A nyugati nagyhatalmak követeinek intervenciójára kellett távoznia Starhembergnek az osztrák kormányból

Bécs, május 14. Egész Közép-Európa sorsára kiható jelentőségű politikai esemény történt tegnap az osztrák fővárosban. A régóta lappangó kormányválság, amelynek egyik legfőbb oka a Schuschnigg kancellár által képviselt, demokratikus színezetű felfogás és a Starhemberg herceg alkancellár fasiszta irányzata közötti ellentétek kirobbanása volt, tegnap váratlanul radikális megoldást nyert. Schuschnigg kancellár az elmúlt éjjel folyamán benyújtotta lemondását Miklas köztársasági elnöknek, aki a kancellárt újból megbízta kormányalakítással.

Az új osztrák kabinet még az éjjeli folyamán megalakult s ennek az új kormányalakulatnak legfontosabb jelentőségű jellegzetessége az, hogy

Starhemberg herceg volt alkancellár és az ő irányvonalát intranzigensen képviselő miniszterek kimaradtak az új kormányból.

Az új kormány megalakulásával a Starhemberg herceg fasiszta-terrorista irányzata és a Schuschnigg által képviselt, a régi keresztény szocialista párt tradíciójához ragaszkodó, demokratikus színezetű felfogás közötti harc Schuschnigg győzelmével végződött. Ez a győzelem valószínűleg nagyban hozzá fog járulni úgy az osztrák belpolitikai, mint általában a közép-európai politikai légkör kitisztulásához s nyilvánvalóan az európai fasiszta tendenciák egy újabb vereségét jelenti.

Az új kormány megalakulása nemcsak a kormányzatban, hanem a kormányzatot támogató szervezetek irányításában is döntő változásokat hozott magával. Az új kormányban Schuschnigg kancellár nemcsak a külügyi tárcát vette át Berger-Waldenegg eddigi külügyminisztertől, hanem egyezményesen átvette a Hazafias Front irányítását is, amit eddig Starhemberg vezetett.

Az új kormány megalakulását hosszabb idő óta tartó ádáz kulisszámögötti harc előzte meg a keresztény szocialista, féldemokrata irányzatú párt, amit Schuschnigg vezet és a Starhemberg herceg vezetése alatt álló fasiszta tendenciájú Heimwehr között.

Ugy osztrák, mint európai politikai körökben a radikális kormány-átstrukturálás kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy Starhemberg kimaradása az új kormányból nagy befolyással lehet Ausztria jövőjének belpolitikájára. A kormányválság illetőleg az új kormány megalakulásának előzményéhez tartozik az is, hogy tegnap este 11 órákor Schuschnigg kancellár és Starhemberg herceg közösen jelentek meg kihallgatáson Miklas elnöknel.

Az új kormány listája

A kihallgatás, illetőleg a Schuschniggnek adott újabb megbízatás eredményeképpen hajnali fél négy órákor tették közzé az új kormánylistát, amelyben Starhemberg neve nem szerepel. A kormányváltással kapcsolatban ma reggel hivatalos közleményt adtak ki, amely hangsúlyozza, hogy Starhemberg herceg Schuschnigg

alvaló konkrét ellentét miatt vált ki a kormányból. A közvélemény hangoztata, hogy a kormány célja az összes hazafias erők koncentrációja. Az erők ezen összevonása megköveteli a politikai irányítás egyesítését és a hazafias front, valamint az állam vezetése közti kapcsolatok tisztázását. Ezen okból Schuschnigg kancellár magára vállalja a Hazafias Front vezetését. Egyidejűleg Starhemberg herceg felhatalmazta a szervezet tagjait, akiket a kormány tagjaivá neveztek ki, hogy fogadják el a felajánlott tárcák vezetését.

Mi robbantotta ki a kormányválságot

A fentiekből látható, hogy a Schuschnigg-kabinet átszervezését sokkal nagyobb méretekben hajtották végre, mint általában hitették. Tegnap még csak a technikai jellegű tárcák átcsoportosításáról beszéltek,

de közbenjött Starhembergnek Mussolinihoz intézett távirata, melyet az alkancellár ultrafasiszta kifejezésekkel fogalmazott meg és éles támadást intézett benne a demokrácia ellen. Starhemberg távirata óriási felháborodást keltett a demokratikus nyugati hatalmak és az északi demokratikus államok diplomáciai képviselői között, akik erre tiltakozó jegyzéket küldöttek Schuschnigg kancellárnak. A diplomáciai karnak ez a lépése döntő befolyással volt a további eseményekre.

A kikényszerítette a kormány radikális átszervezését, sőt arra készítette Schuschniggot, hogy magának követeit mindazon tárcák vezetését, amelyeknek vezetésétől Ausztria sorsa függ.

Starhembergnek a kormányból való eltávolítása egyébként békés megegyezéssel történt, amit az is bizonyít, hogy a volt alkancellár a Heimwehr három vezetőségi tagját felkérte, vállaljanak tárcát az új kormányban. Hir szerint a Heimwehr ellenzéki magatartást fog tanúsítani az új kormánnyal szemben.

A régóta fennálló ellentétek Schuschnigg és Starhemberg között egyébként tegnap drámai körülmények között robbantak ki. Nagymértékben hozzájárult az ellentétek kirobbanásához az a távirat, amit a herceg Mussolinihoz intézett és amelyet előzőleg nem mutatott be Schuschniggnak. A távirat hemzsegett a demokráciára sértő kitételektől. Osztrák politikai körökben óriási visszataszítást szült a távirat hangja s kellemetlen benyomást tett a Bécsben akkreditált nem-fasiszta hatalmak diplomáciai karában is. Hir szerint két nagy nyugati hatalom — minden bizonnyal francia és angol — bécsi képviselői Schuschnigg előtt nyomban kifejezést is adtak annak a rossz benyomásnak, amit rájuk a távirat szövege gyakorolt.

Izgalom Rómában

Amilyen örömet váltott ki az osztrák kormányátstrukturálás a nyugati demokratikus országok közvéleményében, éppoly izgalmat váltott ki — a Reuter jelentése szerint — olasz politikai körökben. A nyugati hatalmak körében az a felfogás alakult ki, hogy a kormányátstrukturálás megszabadította

Az új kormány listája a következő: kancellár, külügyminiszter és nemzetvédelmi miniszter: Schuschnigg, helyettes kancellár és belügyminiszter: Baar-Barenfels (Heimatschutz), igazságügyminiszter: Hammerstein (keresztény szocialista), közoktatásügyi: Pernter (keresztény szocialista), kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter: Stockinger (keresztény szocialista), pénzügyminiszter: Draxler (Heimatschutz), munkaügyi miniszter: Rescan (keresztény szocialista). A földművelésügyi tárcát még egyelőre nem töltötték be.

Ausztriát a feltétlen olasz orientáció szociálistól a talán ezzel az átszervezéssel kezdetét veszi az a Schuschniggnek már régen tanácsolt folyamat, hogy úgy az olasz fasiszmus, mint a német nemzeti szocializmus elleni küzdelemben lehetőleg a szocialista munkásság felé keresse a közeledést és a diktatura elnyomása helyett fokozottan térjen vissza a demokratikus rezsimhez.

Annak ellenére, hogy a nyugati hatalmak intervencióját közvetlenül Starhemberg fasiszta-imádatától fűtött távirata robbantotta ki, világpolitikai körökben mégis az a hír járja, hogy az osztrák kormány átszervezésén keresztül a nyugati hatalmak olasz-ellenes beállítottságuknak akartak érvényt szerezni.

Ezen a tényen talán az sem változtat, hogy Schuschnigg kancellár értető diplomáciai és politikai okokból az új kormány megalakulása után nyomban táviratot intézett Mussolinihoz, amelyben úgy a saját, mint kormány nevében megígáratatlan barátságát fejezi ki iránta és biztositja, hogy szívesen el van határozva a római egyezményen alapuló politika fentartására. Táviratában a kancellár kijelentette, hogy mindent el fog követni az egyezményt aláírt államok közötti barátság fejlesztésére, úgy Ausztria, mint Közép-Európa érdekében. Hasonló táviratot küldött Schuschnigg Gömbös magyar miniszterelnöknek is.

Starhemberg nem akart önként kiválni a kormányból

Bécs, május 14. (Rador). A Reuter jelentése szerint kevéssel a kormány átszervezése előtt Starhemberg a Heimwehr vezérkara által a következő rendeletet adta ki:

Bajtársak! Összetek meg hidegvérteket és tartsátok fenn a rendet. Ne hagyjátok magatokat provokálni és csak Starhemberg herceg rendelkezésére lépjétek akcióba.

Egyébként a szokás ellenére Schuschnigg csupán saját lemondását terjesztette elő, de arra kérte Miklas elnököt, mozdítsa el az egész kabinetet. Ez bizonyítéka lenne annak, hogy Starhemberg nem akart jószántából kiválni a kormányból, tehát annak jellege valószínűleg menesztés.

Eddig a Heimwehr nem reakcionált és úgy a fővárosban, mint a vidéken csend uralkodik. Az új Schuschnigg-kabinet az éjjeli folyamán tette le az esküt Miklas elnök kezébe. A kormányváltás hírére a lakosság nyugodtan fogadta.

VILÁG TÜKRÉ

A francia választások után

Írta: Édouard Herriot

Az egész világ közvéleménye a francia választások eredményével foglalkozik, annak úgy bel-, mint külpolitikai vonatkozásaival. Ezek a választások annak az ugynevezett népfrontnak győzelmével végződtek, amelyben a baloldali pártok és kommunisták, a szocialisták és a radikálisok egyesültek. A kommunisták, akiknek a régi kamarában alig néhány mandátumuk volt és csak jelentéktelen szerepet játszottak a parlamentáris életben, most egyszerre mintegy 70 főnyl csoporttal vonulnak be az új parlamentbe. Ezzel a hatalmas párttal fejtétlenül számolni kell majd minden többség kialakulásánál.

Ha hinni lehet Thorez képviselőnek, a kommunista párt főtitkárnak, aki ezt legutóbb a nyilvánosság előtt is hangoztatta: a kommunisták külpolitikai tekintetben a hitlerizmus ellen foglalnak állást, a belpolitika tekintetében pedig programjuk legfőbb pontja, hogy „a gazdagok fizessenek.” A választási harc során a kommunisták azt ígérték, hogy törvényjavaslatot terjesztenek be a nagy vagyonok rendkívüli és progresszív megadóztatására. Ez az a híres vagyonváltás, amelynek gondolata a francia történelemben nem először merül fel, hiszen ugyanezt javasolták már a francia forradalom idején is éppen úgy, mint az 1870-es háború után, amikor Chanzy tábornok állott elő ezzel a javaslattal. Egyébként több közép-európai és keleti ország már kísérletet tett a vagyonváltással a háború után. Thorez szerint ez a drasztikus eszköz helyreállítaná a költségvetés egyensúlyát és biztosítaná a frank stabilitását. En a magam részéről úgy technikai okokból, mint a tapasztalatok alapján kételkedem ebben.

A kommunista párt hangsúlyozza még, hogy nagy munkatervet akar betervezni, emelni akarja a fizetésekét; be akarja vezetni a 40 órás munkahetet; törvény akar elfogadtatni a gyermekek fokozottabb védelmére és a sokgyermekes családok támogatására; végül egymilliórdot szán sportra és a mezőgazdasági termékek revalorizálására. Ami a kommunista párt külpolitikáját illeti, a védekezés a hitlerizmus és fasiszmus ellen, csupán negatív program, viszont Thorez a Népszövetség kebelén belül kollektív biztonsági rendszert is akar kiépíteni, — amelyet kölcsönös segélyezési egyezmények támogatnának — azonkívül a franciá-lengyel közeledés szükségességét hirdeti, Csehszlovákiával pedig szoros antantot akar létrehozni. Thorez egyébként hangsúlyozza, hogy a kommunista párt nem akar belépni a kormányba.

Mint látható, ez a program nem valami különösen forradalmi. Meglepetéssel vette el-ellenben tudomásul az ország, hogy a kommunisták határozottan a nemzeti eszme mellett foglaltak állást és azt hiszem, ez volt nagy előretörésük egyik főoka. Nagy meglepetést keltett az is, hogy a kommunisták most baráti jóbort nyújtanak még legelkeseredettebb ellenségeiknek is, a tüzkerezt tagjainak, hogy megvalósítsák azt a nemzeti összebékülést, amely Ybarnegary képviselő felhívása ellenére sajnálatos módon kudarcot vallott. Láthatjuk azonban mingyárt azt is, hogy mi ennek a programnak a legfőbb gyengéje: túlságosan nagy kiadásokat irányszól, de csak nagyon kevés jövedelmi forrást nyitna meg. Véleményem szerint ez a szocialista kormány megalakulásának legnagyobb veszedelme.

Kétségtelen, hogy az új kormány a szocialista párt soraiból fog kikérülni. Leon Blum már nyitlan elő is lépett ezzel a követeléssel és senki sem akarja ezt elvitatni tőle. Leon Blum csak a háború alatt lépett az aktív politikai küzdőterébe, amikor Marcel Sembat munkaügyi miniszter kabinetfőnökeként csodálatos tehetségöl tett tanubizonyosságot. Nincs ma a francia parlamentben intelligensebb és informáltabb ember nála. Leon Blum általános műveltsége, nagyszerű nevelése, kitünő modora, igazán szívből jövő szívélyessége, nagy szónoki készsége, nagyszerű lehetőségeket tárna fel előtte, mint jövőendő kormányfő előtt. Mint a pénzügyi bizottság tagja, alaposan megismerkedett a

Va
VValda hely
fasiz

Brasov, május

Az ötödik hadtes
pok óta folyik a
események pere.
egyetemi hallgató
csérese vádjával
viden beszámolt
mozzanatairól. Az
lás menetét és a
gatásokat egység
mertetni.

A tárgyalás ir
érdeklődés. A te
nap-nap után. Kü
ség, amikor néhár
ismert politikus je
ban. A legnagyobb
volt miniszterelnök

A román front
közlése után v
amit az elnök a
egyenisége jobban
marad. Arra a kén
akság lelkiállapot
zetik a főiskolások
a maga részéről a
kapította meg az á
ország jövőjével

Az egyik védő
képesnek tartja-e
kölcsei követelmén

Valda a követé
— Egy emberc
jó, sem rossz biz
nek könnyen bünt

Elnök: Hogyan
kilenc vádolt sz
gyilkosaival?

Valda: Balzac
szos esetről van
sek húzódtak meg
nek bizonyos ját
jon az a hír ker
lomáson felhábor
és ezt az elvetem
rovására írták. A
egyik diák, aki e
lekedetét elköve
24 óra után meg
megcáfolta a pro
már a nagy bot
Meg volt az elég
nem történt Sina
holott ellenfelem
vesztességének te
leni bűnnek véle
vagy emlékkövet
tették, ahol mind

Megs
— Jasiban és
akik fogdátatás
dulókat énekelte
énekeltem. Azt a
írjanak rövid és
ják abba a tangó
Valószínűleg meg
Codreanu és a B
szélsőséges szerv
it) dala mellett,
vadász és ne t

— Egyébként
vagyunk és azon
a kampókereszt
cadorok dalát és
derisak voltak az
Vajjon mit jelen
diákok között, a
redőrséget. A fe
teni, mert súlyos
körében ezeket

— Nagyon so
a diákok miatt
zom volt elnökö
nunak, akik meg
séget viseltem.

— Ha az önd
hogyan a kilenc

gazdasági és költségvetési kérdésekkel is, így reményünk lehet arra, hogy mérséklő hatással lesz pártja szélsőségesebb csoportjaira, viszont a jövő títka, hogy barátainak bőkezű ígéretei mennyire kötik meg a kezét.

Franciaország jövődni miniszterelnökének utjában máris nagy akadályok tornyosulnak. A Francia Bank tanácsának legutóbb nyilvánosságra hozott döntései, amelyek a leszámitolási kamatlábat az egész vonalon fel-emelik, már magukban véve is mutatják, milyen nehézségekkel kell majd elsősorban megküzdnie. Mindazonáltal a francia frank helyzete szilárd és a francia közvélemény nyugalma nem rendült meg. Kétségtelen, hogy a nép többsége bizalommal tekint a jövő elé és minden ezzel ellenkező állítás hamis. Az adóbevételek erős emelkedése április folyamán a visszatérő bizalom jele és én a magam részéről határozottan amellett vagyok, hogy engedjünk időt a gazdasági meg-erősödésre, amelynek előjelei 1936 első négy hónapjában nyilvánvalóak voltak. Meggyőződésem, hogy minden jó polgára a hazának mindent el fog követni, ami tőle telik, hogy kivége részét a súlyos felelősségből.

Ez a kijelentésem felveti egyben a radikális párt részvételének problémáját a kormányzatban, amelyről pártomnak már a legközelebbi jövőben határozni kell. A megválasztott radikális képviselők nem viseltnek valamennyien kivétel nélkül teljes odaadással a néppárt iránt, mindazonáltal tulajdonképpen többségük helyesli ezt a taktikát. Fő-löttébb valószínűnek tartom, hogy a radikális párt belép a szocialista kormányba, ha közös program alapján sikerül megegyezést kötnünk. Ismerjük el teljes objektivitással, hogy a jobboldali ellenjelöltek és újságok minden torzítása ellenére a néppárt programja semmiféle túlzó kötelezettséget nem ró ránk. A radikális párt programja különben igen mérsékelt, még sokkal mérsékeltőbb, mint a szocialistáké.

A legközelebbi hetekben dől el, hogy a többségi pártok koalíciója balra vagy jobbra fog-e fordulni? En a második feltevés felé hajlok, azonban végeredményben itt a döntő szót egy sor más nem kevésbé súlyos probléma fogja kimondani, még pedig a külpolitikai kérdések.

A Blum-kormány kétségkívül erőteljesen a Népszövetség és a leszerelés mellett fog állást foglalni. Mint tudjuk, Németországnak is ajánlatot tesznek majd arra, hogy írja alá a leszerelési egyezményt, de ha erre Berlin nem hajlandó, akkor nélküle is megkötik az egyezményt. Láthatjuk ebből, hogy mi az igazi nehézség és Leon Blum is kétségkívül tisztában van ezzel. Ha Németország nem hajlandó leszerelni, hogyan képzeltelők el, hogy más államok, mint például Olaszország, sőt az olyan kis országok, mint Ausztria és Csehszlovákia, ne éreznének joggal nyugtalanságot?

Kétségtelen, hogy Mussolini a nap győztese, mert nemcsak Abesszíniát győzte le, hanem az egész Népszövetséget is. Az ő akaratára egymaga elég volt ahhoz, hogy Abesszíniát Olaszországhoz csatolják. Vegyük hidegvérrel vizsgálat alá a helyzetet. A Népszövetség nemcsak hogy nem tett előre egyetlen lépést sem, hanem pontosan ugyanott állunk, ahol 1914 előtt. Bebizonyult, hogy továbbra is háborút lehet kezdeni előzetes hadüzenet és utólagos békekötés nélkül. Ez egyenesen visszaesést jelent a civilizáció történetében és csapás az egész emberiségre. Rómában büszkén kijelentik, hogy a Népszövetség nem tudta megvédeni Abesszíniát és Abesszíniá nincs többé. Azt mondják, hogy a Népszövetség olyan, mint a bíróság, amely az áldozatot szintén nem tudja feltámasztani.

En megértem az olasz nép lelkesedését, de előre kijelentem, hogy engem nem érdekelnek azok az alamizsnák, amelyeket nekünk most felajánlanak. Azt olvastam valahol, hogy az angol kormány esetleg előállhat az a követeléssel, hogy az 1906-os egyezményben megállapított ugynevezett befolyászonákra kötött megállapodásokat tartsa be Olaszország. Nem tudom, mi vezethetné az angol kormányt egy ilyen lépés megtételében, de én, mint francia demokrata, előre kijelentem, hogy nem vagyok kapható ilyen kicsinyes alkudozásokra. Az 1906-os egyezmény a népszövetségi paktummal együtt meghalt és ezzel együtt a befolyászóék elmélete is. En nem vagyok hajlandó kitárni a kapukat a francia kapitalisták előtt, hogy profitéségüket kielégítsék.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukció!), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagetól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Mélyszélesen tiszteltem az olasz népet és bámulom vezérét, akinek oly nagyszerűen sikerült félrevezetnie minket, mindazonáltal, ha Mussolini felajánlana közreműködését a Népszövetség újjászervezésében és a népek közötti béke megszilárdításában: azt mondanám, hogy Mussolini nyilván tréfál. Megértem annak az angol munkáspárti képviselőnek a kérdéséből kicsengő szomorú morált, amely azt mondja, hogy „egyesüljünk a kollektív becstelenség politikájában...”

Ime, a külpolitikában visszaérteztünk a nullához, vagy még annál is alább. Ha ezek a nézeteim pesszimisták is, megvan legalább az az előnyük, hogy becstelések. Ha a világ népei közül a Népszövetség barátai nem állanak össze, akkor a Népszövetség meghalt s azt kell mondanom, hogy megérdemelte sorát. Ez azonban végtelen vesztesége lenne az emberiségnek.

Vajjon a béke barátai ölbetett kezekkel hajlandók ezt túrni?

A zavargások után

Palestina levél

Írta: dr. Mayer Eöner

Az 1929-es jaffai zavargások után zsidó részről arra törekedtek, hogy békésen behatoljanak Jaffába. Ugy gondolták, minél több zsidó telepszik le Jaffában, annál biztosabb lesz a helyzetük. Az elgondolás helyes volt, de elfelejtették, hogy Tel-Aviv a legerősebb konkurrens Jaffának és ezt az arab várost nem lehet oly könnyen elzsidósítani, legalább is nem olyan gyorsan, hogy a közbeeső idő alatt a jaffai zsidó jisiv mentes legyen minden veszélytől.

A legutóbbi események — a 18 jaffai halott — azt mutatják, hogy tévedés volt. Az angol mandatórius hatalom nem tudta megvédeni a zsidókat Jaffában és a veszélyeztetettek kilakoltatásához, vagyis olyan eszközökhöz folyamodott, amely a tehetetlenség beismerése.

Zsidó körökben ma a Jaffába való békés behatolás ellenkezőjét gondolják. Jaffának nem elzsidósodását, hanem zsidótalánítását. Az ügyvédek a jaffai telekkönyvi hivatal Tel-Avivba áthelyezését követelik és külön bíróságot Tel-Aviv részére. A kereskedők el akarják vinni irodáikat Jaffából. Az áruforgalom Haifán keresztül történjék és Tel-Avivnak saját vámállomása legyen. A történetekre való tekintettel a kormánynak nem áll módjában komoly ellenállást kifejteni ezekkel a követelésekkel szemben. (Egy részükét már teljesítették is. Szerk.)

Ha a zsidók következtetések maradnak, egyetlen arab zöldségárus, bérkocsis és cipőtisztító sem fog többé Tel-Avivba jönni. Jaffa tönkre fog menni.

Már sejtik a jaffai urak: nagyok a jaffai lakosság veszteségei és már belátják, hogy az orgyilkossággal folytatott harc Jaffa megemmisülését jelenti.

Az arab tüntető sztrájk is a véghez közeledik. Eleje óta kudarcra volt ítélve. Az arabok nem tudnak kitartani és a kitartásnak sem lett volna sikere. Kit akarnak sebezni az arabok az üzletek, stb. sztrájkjával. A zsidókat? Ezek gazdaságilag függetlenek az araboktól. A fordítottja közelebb áll az igazsághoz.

A kormány ellen való tüntetést jelentse a sztrájk? A jaffai gyilkosságok le-törték az élet ennek a tüntetésnek. A legutóbbi események folytán nem lett arab-barát a főkormányzó, ha már azelőtt nem volt az. Ellenkezőleg: súlyos csalódás érte.

Wauchope, aki eddig oly sikeresen működött, megérte balanszírozó politikájának kudarcát. Nem lehet egyszerre két széken ülni, vagy két lakodalmon táncolni.

De ne higyük, hogy a zsidók és arabok ténylegesen gyűlölik egymást. Erről éppen az utóbbi napokban győződhetünk meg. Több Tel-Avivba tévedt arab zsidó házakban kapott menedéket a mi felzigattott ifjuságunk támadása előtt. Ugyanezt beszélük — fordított szereposztásban — a jaffai arabokról. Nem az a helyzet, ahogy azt Európában hiszik. Nem falják fel egymást. Mindig csak kevesek azok, akik brutálisak és itt a haurani (Szirából bevándorolt) arabok járnak elől. Szegény, pusztai legények. Saját életük sem ér sokat a szemükben. Bicskájuk mindig ott van az övükön. Gyakran fordul elő, hogy egymást teszik hidegre. Jaffában a zsidókat tették.

Természetesen a nacionalista arab ifjuság is közreműködött ezekben a zavargásokban. Ezek köveket hajítottak zsidó autbuszokra és az angol rendőrségre. Fegyverrel is operálnak és ez már komolyabb dolog.

Nem azért ellenségeink, mert gyűlölnék minket. Zavarba jönnének, ha azt akarnák mondani, hogy gyűlölnék bennünket, mert mi rosszat teszünk nekik, vagy mert (Hitler szerint) behatolunk a kulturájukba, megszaroljuk őket, stb., ahogy ezt az antiszemitizmus mondja más országokban. Minderről szó sem lehet. Hogy kertetek csináltunk az ő pusztáikból és gazdaggá tettük őket, ezért hálásaknak kellene lenniük. De attól félnek, hogy mi többség leszünk az országban és a többséggel megszerezük magunknak a hatalmat. Politikai gyűlölet, politikai harc tehát ez.

Az eddigi jisivval nyomban megbarátkoznának az arabok, ha az nem növekedne. De ezen az áron nem lehet megvásárolni barátságunkat. Mert éppen arról van szó, amit ők nem akarnak és ezért lesz még harc mindaddig, amíg nem teremtet-

Bécsben sorra buknak a luxus-üzletek

A Zykan fizetésképtelensége után a Zistler-üzlet is becsukott. Jól mennek a proletár-üzletek

Bécs, május 14. A múlt héten egy híres régi üzlet csukott be: a Zykan-féle csemegebolt, a régi Bécs legkedveltebb szendvics- és aperitif-szalónja. Alig telt el néhány nap, már két újabb luxusüzlet húzta le a redőnyét: az egyik közvetlenül Zykan mellett, a Kohlmarkton, tehát Bécs egyik legelőkelőbb, legfinomabb kereskedelmi fő-uccáján: egy ismert szics, — a másik pedig, Zistler, a Graben egyik kis finom mellékucájában: ez is a háborúelőtti Bécs speciálitásához tartozott, a dióhéjnyagysá- g üzletben déli tizenkettő és egy óra között a legjobb bécsi társaság ette a leg- guszatosabb szendvicseket és egy pohár sherryt, portói bort hozzá, — egész sereg bécsi háziasszony innen hozta délutáni teáihoz a szendvicseket; ez az üzlet még nem is olyan régen két kis teherautóval kiülde szét százával délutánként a szend- vicseket, a wháringi Cottage és Hietzing villanegyedeibe, — ma pedig lehúzott redőnye in szomorú cédula hirdeti: „Az üz- lethelyiség kiadó”.

Mintha Zykan bukása erőt és erkölcsi bátorságot adott volna ezeknek a vállalat- toknak, hogy szintén bezárják üzleteiket, mert ami a legjobban elismert cég számá- ra nem szegény, az bizonyára nem lesz szegény, az ő számukra sem... És félő, hogy ezt a példát, amelynek egyetlen hé- ten három ismert cég esett áldozatul, még többen is fogják követni.

De hát olyan rosszul mennek az üzletek Bécsben? Hiszen az ember egyebet sem hall és nem olvas, mint híreket és példá- zatokat Ausztria gazdasági fellendülésé- ről!

Ez igaz, de más Ausztria, az állam és más Ausztria, a magángazdaság országa.

tünk teljesen befejezett tényeket. Ezekkel meg kell majd barátkozniuk.

A zavargások ösztönzésül kell, hogy szolgáljanak számunkra az építés meggyor- sítására és a bevándorlás fokozására. A zsidóságnak csak becstellet hozhat, ha példát mutathat, hogyan kezelnek a pol- gári egyenjogúság földjén egy etnikai ki- sebséget. Csak hagyjon bennünket a mandatórius hatalom és a Népszövetség. Az araboknak is javára fog ez szolgálni. Az arab nép természetesen nem akarja ma, hogy mi tegyük őt boldoggá. Ez az értelme harcának és az ellenállásnak, amellyel minden európai kultúrának meg kell küzdenie, ha új területeken ko- lónizál. De ugyanúgy igaz az is, hogy mi, zsidók nem kardokkal és tüzelő fegyve- rekkal jövünk, hanem ekével, gépekkel és zsidó munkával.

Keressük a magunk hibáit is. Ezeknek a hibáknak a keresésében sokan a „zsidó öngyűlölet” hibájába esnek, igazolni akar- ván, a másik fél gyűlöletét irányunkban. Nem bűnösségről, vagy ártatlanságról van itten szó. Bizonyos, hogy mi is elkövetünk sok hibát. Bizonyos kitoréseket meg lehe- tett volna akadályozni. Lényegében azon- ban a mi hibánk létünk valóságában van. A föld fel van osztva és mi mindig későn jövünk. A zavargások nem véletlen kitő- rések. Az arab nacionalisták látják, ho- gyan gyarapodik a mi számunk, hogyan növekedik a mi gazdasági erőnk. Külön- ben is nyilván bezzélnék többségről és zsi- dó államról és ők védekeznek az ellen, hogy kisebbségekké legyennek. Ez a dolog magva. Két nép harca ez és ezt a harcot végig kell küzdeni: bátorsággal, bölce- séggel, kitartással és minden eszközzel.

Az állam rendben van, mert rendben van az állam háztartása és stabil, állandó a pénzneme; de ennek nagy ára van és ez az árát elsősorban a magángazdaság fizeti meg, a magángazdaságnak is az a része, amely a fényűzésre alapította az egzisz- tenciáját, — az életnek arra a területére, amelyet még a jómódu bécsi előkelő pol- gár puritanizmusa is a legkönnyebben tud nélkülözni és a legkisebb áldozattal tud elkerülni. Mert, hogy csak a Zykan-, Zist- ler-féle üzletek keretén belül maradjunk: ugyanakkor, amikor a Belváros két leg- finomabb déli találkozóhelye megbukott, egy harmadik ilyenfajta üzlet tulajdonosa aki fűszeres, hagymás, heringes kenyere- ket még olcsó pénzéért, e héten már a harmadik nyolchengeres Gráf és Stiff- autót vásárolta és rejtelmes ravasz lengyel mosolyával, amellyel reggeltől estig mérli a világ legfűszeresebb kenyérszerteit és a hozzávaló vadrakát, tér napirendre a fi- nom, régi város tradícióval terhes vállalat- ainak a bukása fölötté. Vagyis: Nem igaz az, hogy vége a világnak; csak annyi az igaz, hogy a világ bizonyos formáinak vé- ge: ezek a formák kiélték magukat és meghaltak, mint az öreg ember, akiben el- fogott az életerő — de ujak keletkeztek, fejlődtek és lettek naggyá és az, hogy ezek az új formák erőszakosabbak, ordi- nárébbak, toladóbbak, mint a régiéek voltak, nem von le semmit abból az igaz- ságból, hogy jobban megfelelnek a mai világ lelki követelményeinek, mint a régié- nek. Ez talán egy kicsit a lelki, egy kicsit a szociológiai és egy kicsit a gazdasági magyarázata is annak, hogy miért buknak meg Bécsben a luxusüzletek és miért vi- rágznak a plebejus-boltok?

Jöjjen el okvetlen
BAIA BAIȚA
gyógyfürdő és üdülőtelep

ünnepélyes megnyitása május 17-én délelőtt 11 órakor lesz.
Mera-autobusz indul 9 órakor az autobuszállomástól.

Vaida Sándor és Nae Ionescu tanu- vallomása a brasovi fasiszta-per tárgyalásán

Vaida helyesli, hogy mártírt csinálnak kilenc diákból, mert ez még kilencezer embert faszal. Egyetlen tanu emlékszik csak arra, hogy a diákok profanizálták Duca emléktábláját

Brasov, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Az ötödik hadtest hadbírósa előtt napok óta folyik a sinaiai állomáson történt események pere. A hadbírósg előtt kilenc egyetemi hallgató áll, akik büntetett feldícsérese vádjával kerültek a bírak elé. Röviden beszámoltunk már a tárgyalás egyes mozzanatairól. Az alábbiakban a tárgyalás menetét és a legfontosabb tanukihallgatásokat egységes képben szeretnők ismertetni.

A tárgyalás iránt szokatlanul nagy az érdeklődés. A terem zsúfolásig megtelik nap-rap után. Különösen nagy a feszültség, amikor néhány jobboldali vezér, vagy ismert politikus jelenik meg a tanuk sorában. A legnagyobb feltűnést Vaida Sándor volt miniszterelnök kihallgatása keltette.

A román front vezére a személyi adatok közlése után visszautasította a széklet, amit az elnök ajánlott fel azzal, hogy egyénisége jobban érvényesül, ha állva marad. Arra a kérdésre, hogy milyen a diákság lelkiállapota és milyen érzelmek vezetik a főiskolásokot, azt válaszolta, hogy a maga részéről a diákság aggodalmát alaptította meg az általános helyzettel és az ország jövőjével szemben.

Az egyik védő azt kérdezte Vaidától, képesek tartja-e a diákságot, hogy az erkölcsi követelményektől elrugaszkodják?

Vaida a következőket mondotta:

— Egy embercsoport nem kaphat sem jó, sem rossz bizonyítványt, míg az egyének könnyen bűnbe esnek.

Elnök: Hogyan vélekedik arról, hogy a kilenc vádlott szolidaritást vállalt Duca gyilkosaival?

Vaida cinikus véleményei

Vaida: Balzac úgy mondaná, hogy gyász az esetről van szó. Politikai erőfeszítések húzódtak meg a háttérben, amelyeknek bizonyos játékokat kell üzniük. Clujon az a hír keringett, hogy a sinaiai állomáson felháborító profanizálás történt és ezt az elvetemült cselekedetet a diákok rovására írták. Azt hiszem, hogy mind egyik diák, aki egyik társát hasonló cselekedetet követve pillant meg, elítéli azt. 24 óra után megjelent a közlemény, mely megcáfolta a profanizálást, de a külföldön már a nagy botránynak a híre elterjedt. Meg volt az elégtétel, hogy semmi súlyos nem történt Sinaiaiban. Tisztelem Ducát, holott ellenfelem volt és halálát az ország vesztségének tekintem. De az emléke eleni bűnnek vélem, hogy azt a keresztet, vagy emlékkövet az állomás peronjára tették, ahol mindenki közeledik.

Megszületik az én dalom is...

— Jasiban és Cernautiban a diákok, akik fogadtatásomra jöttek, különböző indulókat énekeltek, amelyeket én is velük énekeltem. Azt mondtam nekik, hogy írjanak rövid és hazafias dalokat, hagyják abba a tangókat és a szerelmi dalokat. Valószínűleg megszületik az én dalom is a Codreanu és a Nicadorok (így nevezik a szélsőséges szervezetekben Duca gyilkosait) dala mellett, de ez szülessék meg nyilvánosan és ne titokban.

— Egyébként a politikai vetélytársak vagyunk és azon vitatkozunk, hogy kinek a kampókeresztje ősi. Sinaiaiban a nicadorok dalát énekeltek és egyesek szolidarisak voltak azokkal, akik ezt énekeltek. Vajon mit jelent ez? Feljelentők voltak a diákok között, akik tévedésbe ejtették a redőrséget. A feljelentőket ki kell közzösíteni, mert súlyos dolog volna, ha a diákok körében ezeket az elemeket megtűrnék.

— Nagyon sok álmatlan éjszakám volt a diákok miatt és teljes elismeréssel adózom volt elnökünknek és Corneliu Codreanunak, akik megértették, amikor a felelősséget viseltem.

A tárgyalás voidista előnye

— Ha az önk felfogása úgy gondolja, hogy a kilenc vádlott bűnös, úgy ítéljék

el. Én mindenesetre kételkedem benne, hogy ilyen módon jobban lehet eredményhez jutni. Én azt hiszem, hogy előnyös ennek a tárgyalásnak a megrendezése, mert így kilenc embert mártírrá avatnak, ezekkel kilencezer ember vállal szolidaritást és az áradat nő. Mint belügyminiszter nem merészeltem ilyen perekbe bocsátkozni, amelyek keserűséget öntenek a szívekbe, holott engem is megfenyegettek olyan merénnyel, mint aminőt Anghelcsu ellen elkövettek. Taktikával kell kiaknázunk az energiákat és a jobboldali erőket az ország fejlődése érdekében.

Védőlem: Hogyan fogja ön fel azt, hogy a vádlottak bünpártolással szolidaritást vállaltak?

Vaida: Ugy, ahogy felfognám, ha egy családban egy testvér áldozatul esne egy könnyelműségnek, balesetnek, vagy párbajnak, mert neki tudnia kellett volna, hogy a párbajban embert ölhet, vagy meghalhat. A családnak kegyelettel kell megőriznie a fju emléket.

Ezzel Vaida be is fejezte nagyon jellemző nyilatkozatát, mellyel már az embertelen cinizmusnak a végső határán jár.

A háboruban nincs morál...

Utána Nae Ionescu, az ismert jobboldali egyetemi tanár kihallgatása következett, aki kifejtette, hogy az egyház ugyan bűnnek minősíti az ellenfél meggyilkolását, de a háborus gyilkosságot nem itéli el. A háboruban az ellenfelek hazájuk érdekeit védik és hogyha meg is ölik valakit, sajnálom, de ugyanakkor az én ügyem hősvé válok és az egyház nem büntet meg érte. A szolidaritást természetesnek tartja bajtársak között, akik egy célért küzdöttek még akkor is, ha az egyik, vagy másik hibázott.

Ezután arról beszélt Nae Ionescu, hogy a diákság kilencven százalékka jobboldali.

A redőriök semmit sem láttak

Ezután a sinaiai redőrség személyzete tet; vallomást. A redőri szemtanuk egybenhangosan vallják azt, hogy az állomáson nem szentségtelenítették meg Duca emléktábláját. Eltették Balimace, Codreanut és Cantacuzimot, eltették a nicadorokat, de az emléktáblához nem is közeledtek, mert azt a redőrség őrizte. A kereszt előtt egy-egy diákcsoport áhitatosan megállt. Ugyanezt vallja az állomási személyzet is. Egyedül az állomásfőnök, névszerint Stefan Stelescu tesz sulyosan terhelő vallomást a diákokra. Elmondotta, hogy a diákvonatot vészfékkel állították meg és pedig a 23 vagon közül négyben meghúzták a vészféket. Az emléktáblát és a keresztet profanizálták, a keresztre még a vasgárda jelét is rárajzolták. Rajtakívül a hadbírósaági főügyész is látta a keresztet és a táblát, mielőtt még letörölték volna. Egy Stan nevű hordár törölte le.

A további tárgyalás folyamán a diákok mentőtanui jelentek meg a hadbírósg előtt. A védelem kérésére beidéik a hadbírósaági főügyészt és Stan hordárt a tárgyalásra.

A nemzeti kereszténypart nem kapott május 31-ikére bucuresti felvonulásra engedélyt

Nem engedik együtt felvonulni a parasztagárdákat és a cuzistákat

BUCURESTI, május 14. A nemzeti keresztény part tegnap engedélyt kért a belügyminiszteriumtól, hogy május 31-én gyűlést tarthasson a fővárosban. A miniszterium válaszában kifejtette, hogy a kért napra már a nemzeti parasztpárt kapott engedélyt és azzal egyidejűleg más párt számára autorizációt nem adhat. Kész azonban más időpontban, június 7 után bármely napra engedélyt adni, mert június 7-én a restauráció ünnepe nem alkalmas politikai pártok gyűléseire.

A nemzeti keresztény part május 31-re összehívta Chişinauba lapusnagyejei tagozatának kongresszusát, amelyen Goga és Cuza is fel fognak szólni.

A Németországból kiűzött filmszínészek nagy sikereket aratnak Amerikában

Legnagyobb sikere a Pasteur életéről készített filmnek van, amelyben egy jiddis színész és egy németországi menekült játsza a főszerepeket. Reinhardt újabb Shakespeare-darabokat filmez

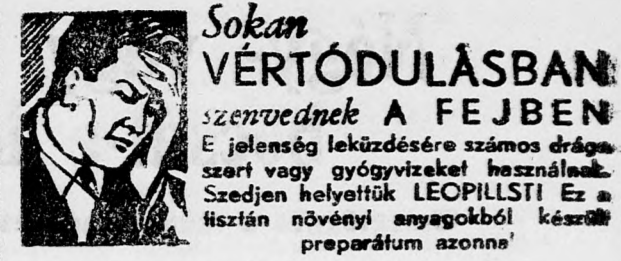
Newyork, május 14. Newyorktól étektintve, Amerikában nagyon kevés olyan város van, ahol állandó színház működik. Legtöbbször newyorki társulatok néhány hétre elmennek vendégszerepelti más nagyobb városokba, a már kipróbált és átitott sikereket elért darabokkal. Sok esetben persze olyan truppek is játszanak, amelyek a „befutott” darabot másodkézből kapták, miután az már le volt játszva.

Az állandó, ugynevezett „legitim” színházak helyét Amerikában a mozi foglalja el. És csak így lehet megmagyarázni, hogy Amerika kisebb városaiban és falvaiban a mozi látogatása még ma is „külön élvezet”. Azonban ez sem jelenti még, hogy a mozi előadásaihoz ünneplőben megy az ember. Erre Amerikában még a szimfónikus hangversenyek és a színházi előadások látogatása alkalmából sem kerül sor. Am, ha nem is jár gálában az ember a rendezvényekre, a hangulat és várakozás mégis egészen más, mint például Bécsben, Londonban vagy Párizsban. A mozikat általában jól látogatják. Aránylag magasak a beléptidíjak, minthogy azonban az amerikai város szórakozási életében nem túlságosan nagy a konkurrencia, tehát a mulatozási alkalom is minimális és így az emberek háztartásában a mozi vagy színház nem jelent különösebb tételt. Dohányozni — Angliával ellentétben — az amerikai mozikban tilos. Ehelyett nagy szerepe van a rágóguminak, helyesebben a cellofannak, amibe

a gumit becsomagolják. Ez gyakran olyan zajt okoz, hogy elnyomja a filmszereplők gépi beszédét. Ezt azonban már annyira megszokták, hogy nélküle talán unalmas lenne a legeseményesebb film is.

A legtöbb mozi két nagy filmet mutat és egy zsurnált, sok esetben még rajzolt filmet, Micky Maus-félt. Divatosak még ma is a szkeccsek, amelyekben moziszínészek lépnek fel. Népszerűek nagyon az „amateur shows” látványosságok, leginkább sportmutatók és szépségversenyek. A díjak: autó, motorbicikli vagy sporttárgyak. Néhány államban az utóbbi időben ezt a játékot a kormányzók betiltották, a menedzserek nagy bosszúságra, akik az ilyen rendezvények alkalmával mindig is telt házakra számítottak.

Premiereket minden alkalommal nagy dobozóval, óriási reklámozással hirdetnek be. Ha világlágerek kerülnek vidéki városokban bemutatásra, akkor a mozi tulajdonosok pót-székeket kell beállítani. Érdekes, hogy a külföldi filmek iránt nincs akkora érdeklődés, mint azokkal szemben, amiket Hollywoodban állítanak elő. Az amerikai ember lokálpatriotizmusában rejlik, hogy legelőbbre saját teljesítményeit becsüli. Azonban erre nézve is vannak kivételek. A Bergner-filmek Amerikában egyenértékűek a hollywoodi produkciókkal. Ujabbban az éneklő filmek jöttek divatba és a Metropolitan opera sztárjai újabbban majdnem kivétel nélkül filmsztárok lettek. Legdivatosabb ezidőszert Lily Pons,

Sokan VÉRTÓDULÁSBAN szenvednek A FEJBEN
E jelenség leküzdésére számos drága szert vagy gyógyvizet használnak. Szedjen helyettük LEOPILLT! Ez a tisztán növényi anyagokból készült preparátum azonnal

MEGSZUNTI A VÉRTÓDULAST!

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert minden gyógyszertárban és drogeriában kapható

tábláját. Eltették Balimace, Codreanut és Cantacuzimot, eltették a nicadorokat, de az emléktáblához nem is közeledtek, mert azt a redőrség őrizte. A kereszt előtt egy-egy diákcsoport áhitatosan megállt. Ugyanezt vallja az állomási személyzet is. Egyedül az állomásfőnök, névszerint Stefan Stelescu tesz sulyosan terhelő vallomást a diákokra. Elmondotta, hogy a diákvonatot vészfékkel állították meg és pedig a 23 vagon közül négyben meghúzták a vészféket. Az emléktáblát és a keresztet profanizálták, a keresztre még a vasgárda jelét is rárajzolták. Rajtakívül a hadbírósaági főügyész is látta a keresztet és a táblát, mielőtt még letörölték volna. Egy Stan nevű hordár törölte le.

A további tárgyalás folyamán a diákok mentőtanui jelentek meg a hadbírósg előtt. A védelem kérésére beidéik a hadbírósaági főügyészt és Stan hordárt a tárgyalásra.

aki az „I. Dreaun too much” — „Tulsokat álmodom” című filmben aratja nagy sikerét. Kiderült róla, hogy nemcsak szépen énekel, hanem bájos és elbűvölő humorral is rendelkezik. Általában azonban még mindig Grace Moor az amerikai közönség favoritja. Az éneklő férfiak közül Nino Martini, Nelson Eddy és Jon Boles. Nagyon szeretik Dick Powell, akit Reinhardt Shakespeare előadónak szerződtetett. Az utóbbi idők művészi sikereit Charles Laughton, Clare Gable és Franchot Tone filmjei érték el.

Senkise hitte volna, hogy tudományos filmek akkora sikere lesz, mint a Pasteur életéről készített látványos és tanulságos darabnak. A film főszereplője Paul Muni, a newyorki jiddis társulat egyik erősege. Paul Munit a film számára egy jiddis drámában fedezték fel, ahol a művész egy gályarabot ábrázolt. Kivülre Dieterle, egy Németországból kiűzött színész arat nagy sikereket a Pasteur című darabban. Sokat várnak két osztrák színésztől: Otto Premlingertől és Tilly Loeschtlől, valamint Reinhardt felfedezettjétől, Olivia de Havilland-tól, aki szintén németországi menekült.

A fiatal generáció különösen Walter Abelen reprezentálódik, egy fiatal jellemszínészben, aki a nagy regényekből ártírt filmdarabokban mutatta be különösebb képességeit. Sokat várnak Basil Rathbone-tól, aki Kareninben Greta Garbo mellett brillírozott. A női szereplők közül nem sok ígéret mutatkozik, úgyhogy az utóbbi években Amerikában nem sokat kísérleteztek új nőikkel, hanem inkább a bevált erőket használták fel.

Reinhardtot Amerikában sok oldalról támadták filmje, a Szentivánéji állom-já miatt, azonban az európai siker ellensúlyozta a kritikát, úgyhogy Reinhardt meg fog maradni a film mellett. Meg fogja rendezni Romeót, Lessie Howardal, Norma Sharrerrel és John Barrimoreval.

— Sorozatos kommunista perek a satumarei törvényszék előtt. Satumareről jelentik: Alig néhány hete annak, hogy a satumarei törvényszék két és félevi fegyházra ítélte Rác Gyula oradeai földmunkást kommunista propaganda-kifejtés vádjá miatt s most Rác állítólagos propaganda-társa: Mózes Dezső került a satumarei törvényszék elé. Mózes satumarei kereskedő, aki ellen nemrégiben országos körözést adtak ki. Mózes önként jelentkezett a satumarei ügyészségen, amely nyomban letartóztatta. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert Mózes Dezső ártatlanságának bizonyítására több tanu kihallgatását kérte s ezt a bíróság el is rendelte. A tárgyalást néhány napra elhalasztották, amíg a beidézett védelmi tanuk megjelenhetnek a bíróság előtt. Itt említjük meg azt is, hogy a satumarei fogházban jelenleg öt kommunista foglyot őriznek, akik közül Bretter Manó balmarei jogásznak, ma jött le végleges büntetése a semmitőszéktől. Bretter két évi fegyházat kapott kommunita ténykedéséért s rövidesen a doftanai fegyintézetbe szállítják.

Négy- vagy ötféle sugarat bocsát-e ki a Föld?

Osszefüggés a rákbetegség és a varázsvessző reakciója között

(Cluj, május 14. A legújabb tudományos megállapítások a földnek többféle sugárzásai közül négy fizikailag jól meghatározott sugárzást, illetve sugarat különböztetnek meg: 1. a hősugárakat, 2. a fénysugárakat, 3. a rádióaktív sugárakat és 4. az emanációt.

A hősugárzás láthatatlan, a hősugárakat minden test, tehát a föld is hőmérséklete szerint különféle hullámhosszon sugározza ki magából. A látható fénysugár tulajdonképpen a napfény visszaverődése. Ennek köszönhetjük a föld színének látását, általában a színeket. A rádióaktív sugárzás a föld közvetlen felszínén lévő rádium és torium bomlásából keletkezik. Az emanáció szintén a rádióaktív testekből származik.

Az utóbbi években Pohl G. F. német kutató egy ötödik földugárzásról számol be. Pohl elmélete szerint ennek az ötödik földugárzásnak az emberi, állati és növényi életfolyamatok terén igen nagy jelentősége van. Különösen Németországban igen sok híve akadt Pohl elméletének.

Lássuk, hogy vélekedik a tudományos világ, a föld állítólagos ötödik sugárzásáról? Belák Sándor dr. a Természettudományi Közöny apríli számában éles bonckés alá veszi Pohl elméletét.

Pohl szerint ezeknek a sugáraknak a közvetkező tulajdonságuk volna, keletkezésük helye a föld vízereiben keresendő, főképpen ott, ahol ilyenek keresztelkednek. A különböző mélységben haladó vízerek keresztelkedési pontjainál a legerősebb a földugárzás.

A sugarak terjedési iránya függőleges, átható erejük nagy, földrétegen, betonépítményeken hatolnak át és több száz méter magasságban is kimutathatók.

Pohl a varázsvesszős kutatásra alapítja elméletét. Bizonyos erre alkalmas egyének kezében a varázsvessző a vízerek fölött reakciót mutat, ami a földugárzás hatására vall. Belák dr. szerint ezeket az állításokat, ami fizikai értelmezést nem nyerne, nem lehet teljesen tudományosan elfogadni, bizonyos azonban, hogy a kérdés ma még komoly viták tárgyát alkotják.

Pohl szerint a földugáraknak rendkívül nagy jelentőséget kell tulajdonítani a rákos megbetegedésekkel kapcsolatban. Szerinte a rák csak olyan helyen lakó egyéneknek fejlődik ki, akik a földugárzásnak erősen kitett helyeken élnek.

Első bizonyítási kísérlete meglepően sikerült. Egy 3300 lakosu bajor városkában a város polgármesterének felügyelete mellett varázsvesszővel elkészítette a város földalatti vízereinek térképét s megjelölte benne azokat a házakat, amelyek szerint rákbetegségre veszélyesek, mert alattuk keresztelkedési pontok vannak. A város tisztí orvosa viszont a legutolsó tíz évben elhalálozott rákbetegokről készített kimutatást, illetve egy térképet, megjelölve a házakat, amelyekben rákhalálos fordult elő.

A két térkép majdnem tökéletesen megegyezett.

Pohl elméletét további próbának vetették alá. A kísérletet megismételték Stettinben, ahol 1910—1931-ig 5347 rákeset fordult elő. A rákos házak alatt ugyancsak varázsvessző segítségével vízereket és ezek keresztelkedéseit mutatták ki.

Az egyik szegényházban, mely az állítólagos földugárzásnak erősen ki van téve, huszonnyolc eset fordult elő és a betegek az odaköltözés után kapták meg a betegségét. Egy másik szegényházban viszont, amely alatt nincsenek vízerek, egyetlen megbetegedés sem fordult elő.

Kísérletileg is megpróbálták a kérdés vizsgálatát. De Couton francia tudós egereket tett ki a földugárzásnak. A földelt kerekében 4 százalékos egérmegbetegedés (egérdaganat) fordult elő, míg az izolált, a sugárzástól megvédett kerekében csupán 0.3 százalék.

Ez a kísérlet azonban, amikor újból megismételték nem sikerült, mert az izolált kerekében volt több a beteg egerek száma.

Pohl szerint a földugárzás minden emberi, állati és növényi életfolyamatra kihat. Szerinte a vízerek fölött ideges állapotok és áramatlanság jelentkezik. Ez azonnal elmulik, ha az illető nem besugározott helyre kerül. Általános gyengeségi állapotoknak, főfájásoknak, neurálgáknak, reumáknak, asztmáknak az okozói igen gyakran ezek a titokzatos sugarak. Szerinte besugározott helyen fekvő istállóban levő állatok könnyen elpusztulnak. A madár, pl. a gólya és a fecske sohasem raknak fészket besugározott helyeken. Ezzel szemben a macska, a mész és a hangya egyenesen az ilyeneket szereti felkeresni. A növényzet a besugározott helyen szabálytalanul nő és erősen senyved.

Erdekes, hogy a néphit is szerencsének tartja azokat a házakat, amelyeken gólya vagy fecske fészkel.

Még érdekesebb az a magyarázat, mely a kínaiak temetkezési szokását is a földugárzásra vezeti vissza. A kínaiak nem ismerik a zárt temetőket. Szerintük egyes földjősök által kijelölt helyekre kell temetni a halottat, mert ott jobban pihenhetnek. Pohl szerint a besugározott helyen fekvő hulla mumifikálódik és igen nehezen indul oszlásnak.

Pohl szerint jó borpincét is csak olyan helyen lehet építeni, ahol nincs erős földugárzás. A besugározott helyen könnyen megtörik a bor. Ugyanez éll burgonyavermekre is. Nem érdektelen még megemlíteni, hogy Pohl szerint a villámjárásra is hatással van a földugárzás. Közudomásu hogy a villámcsapásnak kedvelt pontjai vannak. Ezt a titokzatos sugaraktól kiinduló levegőinosodás készítene elő.

A tudományos felfogás szerint Pohl állítása még nincsenek kellőképpen megvizsgálva és ezért kell fenntartással kell azokat fogadnunk. Kétségtelen azonban, hogy néhány tetszetős és elhíhető állítás, valamint elméletének az emberi életre vonatkozó tételei miatt igen sok helyen nem utasítják el mereven Pohl elméletét, hanem bizonyos jóindulattal egyelőre nyitott kérdésként kezelik.

KÖZGAZDASÁG

570 millió lej külkereskedelmi többlet az idei év első negyedében

A pénzügyminisztérium összesítő kimutatása szerint az idei év első három hónapja alatt az ország kivitele 3 milliárd 321 millió lejre rugott, ezzel szemben a bevételek 2 milliárd 751 millió lejt tettek ki. A külkereskedelmi többlet tehát 570 millió lejre rug.

Jellemző, hogy ezzel szemben az elmúlt év első negyedében a behozatal összege 2 milliárd 578 millió lej volt, ezzel szemben a kivétel csak 2 milliárd 820 millió. A külkereskedelmi mérleg tehát tavalyi év megfelelő szakában 241 millió lej deficitet tüntetett fel.

Az utóbbi hat év alatt huszezer fizetési képtelenségnél tizennégymilliárd lejt vesztettek a hitelezők

Az igazságügyminisztérium mellett működő statisztikai igazgatóság most készítette el az utóbbi évek alatt bejelentett hivatalos fizetési képtelenségekre vonatkozó kimutatását. Ez az összesítés csak megközelítőleg ad hű képet a hitelező vállalatok által szenvedett veszteségekről, azonban így is beszédes bizonyítéka annak a hitelkrisisnek, amely 1929—1930-ban reánk köszöntött és még ma sem ért véget.

A kimutatás szerint az utóbbi hat év alatt 10.020 esetben kértek csődöt a bírói fórumok előtt. A csődkéresek száma 1930-ban kulminált, amikor 2750 csődnöyítási beadvány felett kellett döntenük a bíróságoknak. Ez a szám évről-évre csökkent, 1933-ban már csak 677 volt, 1934-ben 421-re redukálódott, míg az elmúlt évben 380-ra apadt.

Ugyanezen idő alatt a kényszerregezéségek száma 9800 volt. Az utóbbi időben ezen a téren is határozott javulás észlelhető, amennyiben 1934-ben 284-re, 1935-ben pedig 237-re csökkent a kényszerregezési beadványok száma.

A hivatalos statisztika adatai szerint ezeknél a csődöknél és fizetési képtelenségeknél kerekén tizennégymilliárd lejt veszteséget szenvedtek el a hitelezők. Ez a szám azonban távolról sem pontos. Hiszen a hivatalos kimutatásban csak azt a tökéredükciót vették tekintetbe, amelyet az egyes kényszerregezéséget kapott kereskedők és iparosok hivatalosan megkaptak. Azt azonban már nem lehetett kimutatásba foglalni, hogy a megkötött kényszerregezés alapján az adós cégek az esetek legnagyobb részében külön kiegyezést létesítettek hitelezőikkel, rendezés sokkal alacsonyabb, illetve kedvezőbb fizetési kvóta mellett. Ugyszintén nem szerepel ebben a kimutatásban a magánregezéségek által szenvedett hitelezői veszteség, valamint az a kár sem, amit az adós és egyéb követelések miatt elárverített kereskedők hitelezői kénytelenek voltak veszteségszámlára írni.

Bár a statisztika az utóbbi évekre nézve már kedvezőbben alakul, bizonyos körülmények újabb aggodalmakra adnak okot. Így például határozottan egészségellenes tünetnek kell tudomásul vennünk, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok száma szokatlan méretekben szaporodik. Az idei év első negyedében sokkal több cég váltott iparendélyt, mint az előző évek bármelyikében. Ezeknek a vállalkozásoknak a nagy része kiskereskedés és kisebb ipari üzem, legtöbbször minimális saját tőkével. Ezek a vállalatok, kevés kivételtől eltekintve, inkább a krízis jelei, mivel prosperitásról és gazdasági konjunkturáról a legjobban akarattal sem lehet beszélni. Kérdés, hogy ezek a gyöngén megalapozott vállalatok, hogyan fogják tudni az esetleges újabb megrázkódtatásokat elviselni.

38 lej Bucuresztiben a márka. Bucuresstii jelentések szerint a Banca Nationala által vizsgatartott márkatételek forgalombahozása következtében a német márka árfolyama a fővárosban 38 lejre esett. A többi negociabilis valuták árfolyama változatlan maradt.

A szóbeli megállapodások illetékesítése. Az április elsején megjelent bélyegtvény módosítás a szóbelileg létrejött szerződéseket, valamint szállítási megbízásokat bélyegkötelezettség alá vonta. A törvényt úgy értelmezik, hogy az ügynökök által felvett rendelések, telefonon létrejött ügyletek stb. is bélyegkötelesek. Az Ugir a félreértések tisztázása végett interviált a pénzügyminisztériumban magyarázó rendelet kiadása érdekében.

Mircea szenátor hetven éves. C. R. Mircea szenátor, aki a cluji kereskedelmi és iparkamara választókerületének nyolc éve szenátora, most ünnepelte hetvenedik születésnapját. Ez alkalommal a jubiláns gazdaságpolitikus a cluji iparkamara, az Ugir és a Sfatul Negustoresc meleg ünneplésben részesíti. Csütörtökön a cluji kamara, este hét órai kezdettel ünnepi ülést tart, este fél kilenckor pedig az Automobil Club helyiségeiben társas vacsorát rendez.

Elvi bírót döntés a konverziójogosultságot illetően. A konverziós törvény I. szakasza értelmében mezőgazdasági konverzióra jogosultak azon ingatlanulajdonosok, kik birtokukat után földadót fizetnek. A cluji tábla II. szekciója 256—936. számú határozatával kimondotta, hogy ha valaki ily mezőgazdasági ingatlanul bir, azonban a törvény életbeléptetése idején az ingatlan haszonélvezeti joga mást illetett meg, nem veheti igénybe a konverziós törvény kedvezményeit.

A felelősség kérdése a CFR áruszállításainál tapasztalt hiányoknál. Egy constantai cég Buhusiban textilárut vásárolt és azt saját címre feladatta. Az áru megérkezése és átvétele után megállapította, hogy a csomagokból 160.000 lej értékű áru hiányzik. A vasut ellen indított kártérítési perében a CFR ügyésze azzal védekezett, hogy a címzett minden fenntartás nélkül vette át az árut és így a vasutat a vasuti szabályzat értelmében felelősség nem terheli. A cég bizonyította, hogy az átvétel utáni nap a hiányt jelentette a vasutnál és azt igazolta is. A bíróság a vasut kifogását elutasította és a kártérítési keresetben érdemben döntött.

Megszigorítják a forgalmi adók ellenőrzését. A pénzügyminisztérium forgalmi adó bevételeit 20—30 százalékkal nagyobbra kalkulálta az idei évre, tekintettel arra, hogy tavaly óta az árak 20—30 százalékkal emelkedtek. Miután ezen számításai nem váltak valóra, erőteljes ellenőrzésre adott utasítást a kontrolloroknak, melyben a legaprólékosabb és legszigorubb vizsgálatokra ad meghatalmazást.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 15.

Bucuresti. 6: Marcu-zenekar. 8.35: Közvetítés az Operaházból. 12: Rádiózenekar. Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 6: Hegedűszóló. 7.55: „Paul Valery és költészete”, Kállay Miklós előadása. 8.30: Lehár: A mosoly országa. 11.45: Cigányzene. Bécs. 1: Szórakoztató zene. 8.25: Puccini: A nyugat leánya, opera. 11.30: Rádiózenekar. Brünn. 8.10: Fuvolaszó. Brüsszel. 7.45: Gluck- és Grieg-lemezek. 9: Szalonzene. Droitwich. 6.15: Szalonzene. Kalundborg. 10.45: Schubert-dalok. 11.20: Könyvi zene. Lahti. 7.15: Fuvósötös. 8: Rádiózenekar. Ljubljana. 7.20: Fuvózene. 9: Orgonaverseny. 9.45: Rádiózenekar. Poste Parisien. 9.45: Hangverseny. Prága. 9: Rádiózenekar. 10.30: Rachmaninov: G-moll cselló- és zongoraszonáta. Radio Paris. 12.15: Kamarazene. Regional. 8.30: Szalonötös. 10.30: Rádiózenekar. Róma. 9.50: Haydn: G-dur szimfónia. Stockholm. 6.55: Szórakoztató zene. Toulouse. 7.40: Szalonzene. Varsó. 5.15: Szórakoztató zene. Zágráb. 6.15: Rádióégyes. 9: Hangverseny.

Szombat, május 16.

Bucuresti. 6: Katonazene. 7.15: Mozart lemezek. 8.20: Bojenscu énekes dalestje. 9.15: Szimfonikus hangverseny. 10.45: Vendéglői zene. Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 12.15: Rádiózenetek a Nemzetközi Vásárról. 1.05: Halász Fischer Anni hegedül. 7.40: Szalonzene. 11: Budapesti Hangverseny Zenekar. 12.30: Cigányzene. Bécs. 11.15: Hegedűszóló. 12.10: Fuvózene. Belgrád. 5.20: Rádiózenekar. 11.20: Vendéglői zene. Brüsszel. 7.15: Szalonzene. 9: Szimfonikus hangverseny. Droitwich. 8.45: Rádiózenekar. 12.40: Táncczene. Kalundborg. 9.10: Indian dalok lemezek. 11: Rádiózenekar. Milánó. 9.40: A páviai daleylet hangverseny. Poste Parisien. 9.15: Könyvi zene. Prága. 10: Filharmónikus hangverseny. Radio Paris. 9.30: Közvetítés az Operából. Regional. 8.20: Táncczene. Toulouse. 8.40: Hangverseny. 12.15: Katonai indulók. Varsó. 4.30: Szalonégyes. 6: Szopránhegedű és zongoraszó. Zágráb. 6.25: Rádiózenekar. 9: Hangverseny.

Zsidó műkedvelők! Cluji zsidó műkedvelők (leányok és fiúk) egy zsidótárgy darab előadására kerestetnek. Jelentkezni délután 3—4 között az Uj Keletnél.

Bratia külön v. egység

A pártelnökök követelményei párt kettész

Bucuresti, május. Liberális pártban kívül egyike a jelenlegi országi életben teljesítette a T. gait és ezzel elismerték már-már a nyegteték az országot. Az egység keltett a liberális párt sajtó is több fogadta. A jobboldali utóbbi időben törté valóban kívánatos kelt közvéleménye megteremtését és benne, hogy Dinu E. oldal ellen fordult ezental a kormányzó. Holott a békekötés ellenléteket Raza című napilap, melyes szócsové, a tudósításában arra a liberális pártelnök még most is a kor

„A liberális párt elfogadta a nagygyűlést aki óvatossabb volt zást kívánt a gyűlést. Azok a sajtóközlés a hétfő esti megbeszélésről számoltak be a viták igazikéjét. kifejtette azt a tartja a jelenlegi liberális nagygyűlést. A párt ellentábor vezéreinek ezt a kívánásukat és Inculét az fejtesznek a megyei mintegy 25 megyei erő és fegyelem amely egyben ezekenak a sikerét is az is állította, hogy len eredménye kármány helyzetét.

Lehet-e mány. Az érv ingadozó. jelenlegi politikai majdnem három lehet komoly hatásválasztásokra. Egékormány már meg és az ellenlék erőben a liberális nagyon jó eredmények, hogy egyeztetési sikertelenség párt terhére írják ményeket esetleg megmagyarázni nyekkel? Kinek hmi esetre sem. A tékben?

Még mindig fenntartja a Raza cikk Tatarescu és társai eddig megkök is meghuzó nyek folyam. A hétfői megbeszélés sorozatának le. Hétfőn este vezetőinek megv egyjűben a hatal lett tegyenek hítesával újra Tatarescu vezetésével felkardoskodni, a nehézfeladat előafőlött, hogy a pártelnöki kormradjanak meg? Igy ir a liberális amiből az szűrhet is egyezett a gyjelentti azt, hogy való helyzetének erőfeztesítése is kerezőleg. Arra az

Mannheim—Grosz

Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvtan, egésvázsonkötésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Judiaca jegyzéket.

SPORT

A Makkabi sportmozgalom és a Kfar Hamakkabi akció

Irtá: Nathan Bistrizky

A Keren Kajemeth alapvető akcióinak egyikét képezi az a körülmény, hogy az egyes cionista csoportoknak sokkal inkább van szükségük a Keren Kajemethre azért, hogy mozgalmuknak tartalmat adjon, mint a Keren Kajemethnek az egyes csoportokra, hogy azok munkájának segítségével feladatát teljesíthesse. Bárhol is próbálkozik a Keren Kajemeth zsidó szívek meghódításával, mindig és mindenütt ennek a tanulságnak kell érvényesülni. Ennek igazát az utóbbi időkben a Kfar Makkabi-akció (Makkabi-település Palesztinában) ismét megerősítette.

Mit jelent a Kfar Makkabi-akció? Itt nemcsak egy bizonyos összegről van szó, amely a nemzeti pénztárba bekerülne vagy ennyi és ennyi dunam területlő a Makkabi chalucainak, itt többről van szó:

A Kfar Makkabi-akció nagy etapot jelent azon az úton, amely a Makkabi céljához vezet; az igazi cionista sportmozgalomhoz. A Makkabi gondolatát a nemzeti reneszánsz mozgalom, a cionista felindülés teremtette ki.

Mint minden az ősforrásokból táplálkozó életmozgalom, a cionizmus is inkább spontán, mint tudatosan ontja ajándékát a népnek. A vetésnél sem csak az a mag fontos, amit a magvető vet el, hanem az is, ami a kezeiből véletlenül hullik ki, úgy a cionizmus is a föld megtermékenyítésénél oly kincseket és értékeket vet el, amelyek hatalmas fákká nőnek és ezek árnyékában a mai generáció pihenhet. A zsidó test feltámadása, a zsidó izmok ujjaélése az az áldásos érték, amellyel a cionizmus a vetésnél számolt. A cionizmus nemcsak egy számkivetett nemzet megváltásához vezet, hanem száműzött izmok felélesztéséhez is. A megváltás fejezetében a Makkabi elgondolásnak szép és fontos szerepe van.

Egy mozgalom és annak eredete között kölcsönös hatások vannak. Mint ahogy a mozgalom hat a forrásra, éppúgy kell a forrásoknak visszahatni a mozgalomra. Miután a Makkabi gondolat a cionizmus méhéből született, jogos volt az az elgondolás, hogy ebből viszont ismét cionizmus fog születni és vissza fogja adni a zsidóságnak eltévedett fiait. A cionizmusnál az a sorrend, hogy a Cionba való visszatérés előtt kell megtörténnie a zsidósághoz való visszatérésnek. Ez az az ut a legmehezebb. Ezek a Messiás igazi fájdalmi a földöntúli Cion felé vezető lélekállandóság valódi kínjai, melyet a néprege szerint a halottak a feltámadás előtt átélnek.

Igy tehát a szétszórt fiak nem kerülnek vissza egy uton az elhagyott határhoz. Egykor számtalan kapun keresztül lehetett eljutni Jeruzsálembe, a mai Jeruzsálemet is sok kapun közelíthetjük meg.

Az az út, amelyet a Makkabi az ősforrásoktól eltávolodott zsidó ifjúság számára megnyitott a ma annyira kedvelt, népszerű sport: egyike a cionizmus legfontosabb követelményeinek, tévelygő fiatal néptökhöz való visszavezetésére.

Nem hunyhajtuk be azonban szemünket azon tény előtt, hogy ez a cionizmus felé vezető út még nemrég nem is állott nyitva előttünk, mint egy terembe vezető nyitott ajtó. Az az intenzív apa-gyermek viszony, mely a cionizmus és a Makkabi között fennállott, meglazult és megsemmisült. Az organikus köteleket gyakran felületes, ingadozó szálak, tisztán szimbolikus szálak, helyettesítették. Az ideológiai erő, amely a Makkabi ujjáélesztési feladatának megvalósítására kötelezi és amely tartalmilag a sport köpenye alatt a cionizmust képezi annak összes alapelveivel, kötelezettségeivel nem tudott megnyilatkozni.

És miután a Makkabi-mozgalom ideológiája nem teoretikus, hanem tettekben nyilvánul meg, nehéz volt a benne rejlő cionista szikrát felszínre hozni. Ma már egyáltalán nincs helye az absztrakt cionizmusnak. A mi generációnk idejében a cionizmust Erec Jisraelen keresztül építjük fel és valósítjuk meg. Mennyivel erősebben áll ez a Makkabi-mozgalomra. Az Erec Jisraellel való eleven kapcsolatot tudta ennél a mozgalomnál ténnyé varázsolni a cionizmust. Mielőtt a Keren Kajemeth a különböző mozgalom chalucainak földet ad, megadja nekik a szellemi alapot egy igazi érzékelhető ereli cionizmushoz. A cionista történelem írója nem aszerint fogja körülményezni a Keren Kajemethnek a zsidó népet elvégzett munkájának nagyságát, hogy mennyi földet váltott meg a zsidó hazá-

ban, hogy hány moosarat csapott le, hanem az emberek száma szerint is, akiket megmentett a lelki és szellemi parazitizmustól.

A Makkabi is kontaktusba lépett a valódi Erec Jisraellel. A KKL volt a közvetítő.

Az azonban a KKL és a Makkabi között létrejött és aláírt szerződésbe foglalt dolgokon kívül a KKL még valamit ad a Makkabinak, ami semmi más szerződésbe nincs benne és ez a cionizmus.

A Kfar Makkabi-akció fennállásának első két évében szép eredményeket ért el. Az összeg, amellyel a Makkabi tartozott, teljes kiegyenlítés nyert. Az összes Makkabi és KKL irodákban és főirodában táblázatok vannak lefektetve, amelyek a Kfar Makkabi-akció bevételeit mutatják ki. Az utóbbi két évben ez az összeg kerek 5000 fontot tett ki. Milyen jó volna, ha létezne egy eszköz, amellyel fel lehetne mérni azokat a cionista lelki cselekedeteket is, amelyek a Makkabi-mozgalomból úgy az egészről, mint az egyesektől kiindultak és amelyek a Makkabi és a KKL közötti összefüggésen alapulnak. A Kfar Makkabi-akció nem tekinthetjük egy bizonyos összegű pénzeredménynek a KKL javára vagy egy bizonyos földterület megszerzésének a chaluco javára, a Kfar Makkabi-akció több, a KKL és a Makkabi között fennálló kapcsolatokat nemcsak az írott szerződés szellemében kell megőriznünk, hanem lelki kötelekbe is, amelyet a beelőtű pecsétel meg. Nemcsak bizonyos területek megváltására kell a KKL-nek a Makkabi-akció, hanem a zsidó ifjúság megváltására is.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este utoljára A néma levente

A társulat közeli elutazása és az Urilány bemutatója miatt ma este utoljára kerül színre Heltai Jenő remekművű sikert aratott vígjátéka. A néma levente.

Urilány

Ma, péntek este kerül színre először Zilahy Lajos, Budapestben 120 előadást megért nagyszerű vígjátéka az Urilány.

Az Urilány három felvonásból és hat képből áll.

Az Urilány főszereplői: Janka, hivatalnoklány egy gőzmalomban; Fényes Alice, Brigi, aranyifjú; Kovács György, Gara, egy bukott vállalat elnöke. Tompa Sándor — Garáné: Czopán Flóri, — László, a fiúk fiatal gépészmérnök az uccán; Nagy István, — Lomb, a kamarás; Tóth Elek, — Lombné, az arisztokrata; Beness Ilona, — Didó, a félvilági hölgy; Harmath Jolán, — a vidéki körorvos; Csóka József, — a hiséges inas; Kozma Gyula, — a házmester; Dancsó György, — a Didó szobalánya; Barta Maris, — a Lombék szobalánya; Fekete Kató.

Renészó: Kádár Imre. A díszleteket Rajnai Sándor és Kude-lász Károly készítették. Az első felvonás első képe a Didó hálószobájában, a felvonás második képe Garának lakásán játszódik. A második felvonás színhelye Lombék vidéki kastélya. A harmadik felvonás ismét Garának lakásán történik.

HETI MŰSOR:

Péntek 9: URILÁNY (Zilahy Lajos 150 előadást megért vígjátéka. Fényes Alice, Harmath Jolán, Czopán Flóri, Beness Ilona, Kovács György, Tompa Sándor, Tóth Elek, Nagy István, Csóka József a főszerepekben. Rendező: Kádár Imre.) Szombat d. u. 6: Tatárjárás. (Olcsó helyárakkal.)

este 9: URILÁNY (Másodszor.)

Vasárnap d. u. 3: EVA (Az operett első olcsó helyárak előadása.)

d. u. 6: MESE A GRAND HOTELBEN.

este 9: URILÁNY (Harmadszor.)

Hétfő 9: URILÁNY (Negyedszer.)

Kedd 9: URILÁNY. (Ötödször. A társulat bucsuelőadása körüli előtt.)

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 filmsoda román és magyar feliratokkal: I. Csókol Veronika. Operett. Gaál Franciska, P. Hörbiger, Otto Walbourg. II. Panama csatorna titka. Kalandorfilm. Kety Galian-nal. III. Szerelm a picadorok országában. Nevethullám. Megszokott helyárak: 9+2 és 13+2 lej. Kezdet 3, 6, 9.

Nemcsak egy bizonyos számú Makkabi-chaluconak zsidó földön való letelepítéséről van szó, hanem arról is, hogy a héber sportmozgalom erősen begyökereszkedjen a nemzet megújulás talajába.

A Makkabi-mozgalomban sok értékes erő és lelki kincs van, amelyeket ki kell aknázni, aktiválnunk kell az országépítés érdekében. A Kfar Hamakkabi ezekhez az erőkhöz apellál részint jogosan — mindenesetre annyiban, hogy a szkeptikusoknak és a rövidlátóknak nem volt igazuk — az ellenállás áthidalása (saját soraink között) sok energiát emésztett fel és így annál dicsőretremetőbb a Makkabi részéről az a körülmény, hogy a szerződést fenntartották. Az a tény, hogy nemrégiben rendelkezésre bocsátották a Kfar Hamakkabinak KKL-földet, elnémitotta a szkeptikusok ellenvetéseit. Így tehát egyetlen ellenvetés maradt fenn, melynek Ussischkin a föld átadásakor klasszikus kifejezést adott. Arra a kérdésre, hogy meg fog-e felelni a föld a Makkabinak, mondta Ussischkin:

„Ez nem lehet kétség, most már csak az a kérdés, hogy a Makkabi is meg fog-e felelni a földnek“.

Minden nagy tervet kétségek előznek meg, melyeket csak tényekkel és hittel lehet eloszlatni. Nekünk az a kötelességünk, hogy az emberanyag és a telepítési forma kiválasztásánál elővigyázatosan járjunk el. Még ebben a hónapban készen lesznek a földmérési munkálatok és a telepítési tervek, melyeknek alapján a Makkabi világtkongresszus meg fogja hozni döntését az összes Kfar Hamakkabival összefüggésbe levő kérdésekben. Joggal feltételezhetjük, hogy a Makkabi ezen első kolonizációs próbálkozása növelni fogja a palesztinai virágzó mezőgazdasági telepek számát.

Sporttelek: például sportaréna, stb. elegendő föld áll rendelkezésre ahhoz, hogy a Kfar Hamakkabi lassanként a Makkabi-mozgalom sportközpontjait képezze. Természetesen ez a rendelkezésre álló pénzügyi nagyságtól függ. Most van a legjobb alkalom arra, hogy a Makkabi érdemű elhunyt tagjainak emlékét méltó formában megőrizzük.

Ezért egyik alapvető kérdése a Makkabi-mozgalomnak a Kfar Hamakkabi-akció.

Lehet-e a jövőt előre megjósolni?

A kérdésnek természetesen pro és contra érvei vannak. A nő szempontjából azonban meggyőződéssel lehet állítani, hogy jövője és jelenje belső szervei helyzetétől függ.

Valóban az ovarialis mirigyek működésébe beálló legkisebb zavar, heves menstruáció vagy más hasonló jelenségek a nő sármalms helyzetbe hozzák és súlyos átalakulásokhoz vezetnek: a gyakori fejfájási rohamok, hányások és görcsök végzetesen legyengítik otthonának nyugalmát.

Az azonban a tudomány egyre előre halad. A tudósok felfedezték a „Menoklin“ amerikai készítményt, amely a nő megmentőjének tekinthető a kritikus időszakokban, mert visszaadja nyugalmát és mintegy csodamódrá megszüntet minden fájdalmat. „Menoklin“ kapható: Császár E. gyógyszerüzében, Bucaresti, Calea Victoriei 124, vagy 125 lej utánvétellel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyre több embernek egy-egy lej, vasárnapra birtulva 4 lej. Legszélesebb apróhirdetés 20 lej. Állásajánlatoknak 30 szavúak kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak egy továbbítunk, ha portóbére megfizetve van.

Házasságokhoz biztos eredményt közvetlen szűkösökkel összekötéssel rendelkező „MIREA“ iroda Cluj, Regala Ferdinand 116

Die Keren Hajisuv Centrale für Rumänien mit dem Sitze in Medias sucht einen befähigten Sekretär. Hebräische, deutsche, rumänische und ungarische Sprachenkenntnisse in Wort und Schrift erforderlich. Es kommen ausschließlich politisch geschulte, organisatorisch befähigte Kräfte in Frage. Lichtbildofferte nebst Angabe bisheriger Tätigkeiten werden auf nachstehende Adresse erbeten.

Benjamin Citrou, Medias.

Gyapjúkasmir-lobogókat gyárt különböző méretben a Fabrica de Basmale Schul, Cluj, (Str. Calugaritelor 11/a. Színeink garantáltan moshatók és színtartók, melyek nem összevarrottak, hanem egy darabban gyártottak.

Kirándulók!
Utazók!
Sajt- és szálamai különlegességek, csomagok.
Élelmiszertárakat
Piața M. Viteazul 1

Okleveles, autorizált óvónő, erdélyi származású, jelenleg is állásban van, perfekt román és héber nyelvtudással állást cserélne. Levelek „Pedagoga“ alatt kéretnek a kiadóba.

Magános urinő, tisztviselő lakotársat keres. Str. Baritiu 16/a földszint.

Alteres, jüdisches Mädchen vom besseren Hause Deutschprechend sucht Stelle zu einen Kinde nicht unter 6 Jahre kan Deutsch Unterrichten, besitzt gute Nähköntnisse wie auch in der Virtschaft. B. Bacher, Gurahont, Jud. Arad.

Nyári lak, nagy parkban, portmentes helyen, 3 szoba, üveges veranda, konyha, 1 vagy 2 család részére kiadó. Viz, villany, autobus megálló. (Cim a kiadóban.)

Olcsó villalkek a Taiatura Turcului (Törökvárosban) eladók. Értekezni vasárnap 2-4-ig a helyszínen, vagy bá-mikor dr. Krausz Imre ügyvédnél, (Strada Reg. Maria 6.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Gh. Baritiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

Megbízható, szorgalmas ember irodaszógal, vagy más megfelelő állást keres. Cim a kiadóban.

Ritka alkalom! Brasov legfogalmasabb helyén kitünően felszerelt békebeli előkelő bazarüzlet sürgősen átadó. Ajánlatokat „900.000 lej készpénz“ jeligen kiadóhivatallunk továbbít.

HI

— OLVASÓINK
Uj Kelet sightheti fiókkidóhivatallunk dígi állomáshelyére vesz részt az Uj Kelet Dezső, mint az Uj Kelet és a kiadóhivatallunk jog ezután működőni Erdély városait tollu riporter eleve beszámolni az Uj Kelet delyi zsidó élet ke

— A járásbírósa választási névjegyzégyása ügyében. Az a választói jegyzékbe. Eddig a választási jóváhagyása egy tartozott. Most az értelemében a választási jóváhagyását a Vagyis a járásbírósa életét betöltött férstásra jogosultak, felhalalozás, vagy egy röltessenek a listára jegyzék azonban tmarad. A 21. évet lési határideje márc három hónap, vagy vény megjelent a H

— Aranyérmé és végbélberpedés, kel májduzzadásig, derél dobogás és szédülés mézteses „Ferenc Jolata csakhamar kelte eredményez. Az orvo

— Arvizsgáló bizot a városházán. Az ujlétkeket rótt ki tási cikkekre, köztük nemcsak a malmos zönség körében is képpen azért, mert a buza ára jelentékeny helyett 390 lej méter megdrágult az illeté arvizsgáló bizottság gármester, tagjai malmosok, az ipark munkügyi inspekt bizottság meg fogja telenül lehetetlen állott elő, hogy a buza ellenére is megdrágy

— JUNIUS 1-IG TAK A KÜLFÖLDI KEZESÉNEK HAT Jelenlik: A helygyben a munkügyi rozta, hogy a külfőnak benyújtási hatá hosszabbítja.

— Megteltebbezle nosok a házbéradót. Az interimár-bizottsotta a kereskedőke Ezt a sok terhet v százalékos bérösszeg amely ellen a háztu a cluji felülvizsgál tek. Ugyancsak me kereskedők a kétny nyuló városi tanács intézkedése szerint román nyelvű szöve nyelvű feliratot vis adóval.

— Orvosi hir. I cialista, rendelőjét 3. Rendel 3-5-ig.

— Egy legett ter letti Sieul-Mare köz előt porráégett a lakása és teljesen kezében a rituális sző a kiállott izga betegedett és most miközben kilenctag lyen húzódik meg. ladjá teljesen le va nehezebb életharcot mot és a hozzátar nem voltak biztosít gi erjúkból felépít fordulnak tehát és rabikat és hitközs támogatásukkal teg újáépítését. Adomá tatea Isr. Ortodox Mare.

HIREK

— **OLVASÓINKHOZ.** Schön Dezső, az Uj Kelet sighthi munkatársa és sighthi fiókkiadóhivatalkunk vezetője megváltik eddigi állomáshelyétől és új beosztásban vesz részt az Uj Kelet munkájában. Schön Dezső, mint az Uj Kelet utazó-riportere és a kiadóhivatal központi megbízottja fog ezután működni. Végig fogja látogatni Erdély városait és a jöszemű és kitünőtollu riporter eleven megfigyelésével fog beszámolni az Uj Kelet hasábjain az erdélyi zsidó élet keresztmetszetről.

— A járásbírósgon döntenek ezután a választási névjegyzékek revíziója és jóváhagyása ügyében. Az új közigazgatási törvény a választói jegyzékek terén is újítást vezetett be. Eddig a választási jegyzékek revíziója és jóváhagyása egyedül a város hatáskörébe tartozott. Most az új közigazgatási törvény értelmében a választási jegyzékek revízióját és jóváhagyását a cluj-i járásbírósg intézi. Vagyis a járásbírósg dönt arról, hogy a 21 életévét betöltött férfi polgárok, akik választásra jogosultak, felvétessenek, mások pedig elhalálozás, vagy egyéb okból kifolyólag töröltessenek a listáról. Az eredeti választási jegyzék azonban továbbra is a városházán marad. A 21 életévét betöltött férfiak jelentkezési határideje március 27-ikétől számított három hónap, vagyis amikortól az új törvény megjelent a Hivatalos Közlönyben.

— Aranyernél és az ezzel járó bédugulás, végbélbepedés, kelés, terhes vizelési inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

— Arvizgáló bizottság ül össze szombaton a városházán. Az új közigazgatási törvény új illeteket rótt ki a legfontosabb fogyasztási cikkekre, köztük a kenyérré is. Emlatt nemcsak a malmosok, pékek, hanem a közönség körében is nagy felzúdulás volt. Főképpen azért, mert annak ellenére, hogy a buza ára jelentékenyen megröccsült, 530 lej helyett 390 lej métermasszája, a kenyér mégis megdrágult az illetek következtében. Az arvizgáló bizottság elnöke, dr. Draganu polgármester, tagjai pedig a lisztkereskedők, malmosok, az iparkamara kiküldötte és a munkaügyi inspektorátus megbízottja. A bizottság meg fogja tárgyalni ezt a kétségtelenül lehetetlen állapotot, amely azáltal állt elő, hogy a buza jelentékeny olcsulása ellenére is megdrágult a kenyér.

— **JUNIUS 1-IG MEGHOSSZABBÍTOTTAK A KÜLFÖLDI ALATTVALÓK JELENTKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJÉT.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium egyetértésben a munkaügyi minisztériummal, elhatározta, hogy a külföldi alattvalók okmányainak benyújtási határidejét június 1-ig meghosszabbítja.

— Megfellebbezik a satumarei háztulajdonosok a házberadót. Satumareről jelentik: Az interimár-bizottság újabb terhekkel sújtotta a kereskedőket és háztulajdonosokat. Ezt a sok terhet viselő osztályt most új, 2 százalékos bérösszeg-illetékek terheltek meg, amely ellen a háztulajdonosok és kereskedők a cluj-i felülvizsgálati bizottsághoz fellebbeztek. Ugyancsak megfellebbezték a satumarei kereskedők a kétnyelvű cégtáblák ellen irányuló városi tanácsi végzést, mert a törvény intézkedése szerint az a cégtáblát, amely a román nyelvű szövegnél nem nagyobb másnyelvű feliratot visel nem terhelhető külön adóval.

— Orvosi hír. Dr. Móricz Jenő tudóspécialista, rendelését áthelyezte Str. Berde M. 3. Rendel 3-5-ig.

— Egy leégett templomért. A Bistrița melletti Sieul-Mare községben néhány héttel ezelőtt porráégett a zsidó templom, a metsző lakása és teljesen összeomlott a tűz következtében a rituális fürdő, a mikve is. A metsző a kiállott izgalom következtében megbetegedett és most is ágyban fekvő beteg, miközben kilenc tagú családja egy szűk helyen huzódik meg. A község 35 zsidó családja teljesen le van szegényedve és a legnehezebb életharcot vívja, úgyhogy a templomot és a hozzátartozó épületeket, amelyek nem voltak biztosítva, képtelenek saját anyagi erejükből felépíteni. A zsidó közösséghez fordulnak tehát és kéri a jöszivű hiveket, rabbiakat és hitközségi alkalmazottakat, hogy támogatásukkal tegyék lehetővé a templom újjáépítését. Adományok küldendők: Comunitatea Isr. Ortodoxă pentru Aron Weisz, Sieul-Mare.

— A Szamosba ugrott a satumarei Banca Nationala igazgatójának szakácsnője. Satu-Marerről jelenti tudósítónk: Az Oroszi-féle strandon tegnap két fiatalember, akik kihasználva a korai meleg, fürödtek, arra lettek figyelmesek, hogy egy idősebb asszonyt sodor feljűk a Szamos. A kétségbeesett arcu, csapzott hajú öregasszony egy faágban fennakadva, uszott feljűk a fuldoklott. A két bátor fiatalember, egy Nussbacher nevű diák és Heimuss villanyzerelő szandolinjakkal a fuldokló mentésére siettek és sikerült nagynehezen partra vonszolniok. Az öregasszony elmondotta, hogy meg akart halni s öngyilkossági szándékából ugrott a Szamosba. Kiderült, hogy a Banca Nationala satumarei igazgatójának szakácsnője, aki a szerdai hetipiacon elvesztett 95 lejt s nem mert gazdája szeme elé kerülni. Flori néni — így ismerik a rendőrségen az öregasszonyt, aki évekig a rendőrelégység számára főzött — nem veti meg a szeszestalt s nem annyira a 95 lejt miatt, mint illuminált állapota miatt követte el öngyilkossági kísérletét. Az öregasszonyt a rendőrségre vitték be s miután megértették vele, hogy nem kísérel meg újra az öngyilkosságot, visszengedték a gazdájához, aki már az egész városban kerestette.

— **Satumare belekapcsolódik a repülőforgalomba.** Satumarei tudósítónk jelenti: A közelmúltban megindított légiforgalomba Satumaret is belekapcsolják. Dr. Ardelean Octav vármegyei prefektus nemrégiben Bucurestiben járt s illetékes helyen kieszközölte, hogy a moszkva-prágai repülőjáratba belekapcsolják Satumaret is. A prefektus biztató ígéretet kapott arra vonatkozólag, hogy két hónapon belül a Bucuresti-Prága között közlekedő légijárat repülőgépei Satu-Maren is leszállnak. Ez a két hónapi idő a lazuri sorompónál kijelölt repülőtér kiépítéséhez szükséges.

— A Földközi tengerre vezénylik a legnagyobb angol dreadnought-t. Londonból jelentik: A Repulse dreadnought-óriást, amit az utolsó három év alatt teljeseen újépítettek, rövidesen a Földközi tengerre vezénylik az ottani angol flotta erősítésére. A Repulse 20.000 tonnás és egyenesen repülők elleni harcra van felszerelve.

— A csehszlovák kormány nem járul hozzá, hogy Grosz Jenőt devizabűncselekményért is perbe fogják. Bucurestiből jelentik: A csehszlovák kormány elutasította a román kormány azon kérését, hogy Grosz Jenőt a devizatörvénybe ütköző cselekedetiért is felelősségre vonhassák. Mint ismeretes, Grosz Csehszlovákián át való hazahozatalát azzal a feltétellel engedélyezték, hogy Grosz csak olyan deliktumokról vonják felelősségre, amelyek Csehszlovákiában is büntetendők.

— Nagy meeting Tg.-Muresen. F. hó 17-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Zsidó Kulturházban nagy meeting keretében emlékszik meg Tg.-Mures zsidósága a palesztinai hősi halottakról. Egyben informálni fogja a hallgatóságot a palesztinai zavargásokról. A meeting programja a következő: 1. Dr. Berner Mór: Megemlékezés a hősi halottakról. 2. El malé rachmim. Előadja Gruber Sándor főkantór és a Zamir zsidó énekar. 3. Tihanyi Dezső: Mi történt Palesztinában? Hogyan válaszol a zsidóság a történetekre. 4. A zsidó testületek elnökeinek felszólalása. Határozati javaslat. 5. Hatikvah.

— Vasárnap megnyílik a strandfürdő. Május 17-ikén, vasárnap megnyílik Clujon minden nyár várua várt eseménye, a strandfürdő. A strandigazgatóság élén Pop Petre városi tanácsossal ebben az évben is elköveztett minden, hogy Cluj strandfürdője még az előbbi évnél is szebb és kényelmesebb legyen és hogy minden tekintetben kielégítse a város közönségének igényét.

— A Hindenburg léghajó visszatért első északamerikai utjáról. Berlinből jelentik: A Hindenburg léghajó ma reggel 4.55 órakor visszatért első északamerikai utjáról és leszállt Rhein-Mein repülőtérre, Frankfurt közelében.

— Az ország munkaügyi inspektorai konferenciát tartottak az iparképesítési törvény alkalmazásáról. Bucurestiből jelentik: Folyó hó 13 és 14. napjain a munkaügyi minisztériumban értekezletet tartottak az ország összes körzeti felügyelői Nistor miniszter elnökletével. Az inspektorok jelentést tettek az ipari törvény alkalmazására vonatkozólag tett intézkedésekről. Megállapítást nyert, hogy az összes kooperációk beszüntették tevékenységüket és az új törvény által létesített speciális bizottságok megkezdték működésüket.

— Pergátló kifogás az antifasiszta per Craiovába való áthelyezése ellen. Bucurestiből jelentik: Az antifasiszta per vádlottai ma pergátló kifogással éltek a semmitőszék azon ítélete ellen, hogy perüket ne Bucurestiben, hanem a craiovai hadbírósg tárgyalja le.

— Véres harcok végződött kitérést kíséreltek meg a rabok egy amerikai börtönben. Newyorkból jelentik: Macalester (Oklahoma) város börtönében a rabok kitérést kíséreltek meg. Szabályos harc keletkezett revolver- és gépfegyvertűvel. Két rab meghalt, de 12-nek sikerült elmenekülni. A börtön egy másik részében egyidejűleg 21 rab lázadt fel, 12 közülük el is tudott menekülni, sőt három őrt tuszul magukkal hurcoltak.

— A magyar kormány megragalmazása miatt eljárás indítottak Eckhardt kizsárdapárti elnök ellen. Budapestről jelentik: A képviselőház felhatalmazta az ügyészséget, indítson eljárást Eckhardt, az ellenzéki kizsárdapárt elnöke ellen a kormányt illetett ragalmazás terjesztése miatt.

— A Bné Jiszrael kultúrelőadása. F. hó 18-án, hétfőn este a Bné Jiszrael előadasciklusának kapcsán dr. Kertész Jenő, a Zsidó Párt clujmegyei tagozatának elnöke tart előadást „Galuti problémák és a zsidó ifjúság” címmel. Az előadás, mely iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, fél 9 órai kezdettel a neolog iskola nagytermében lesz megtartva. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Wizo-kirándulás. A cluj-i Wizo folyó hó 17-én, vasárnap, egész napos kirándulást rendez. A kiránduláson a Wizo tagjain kívül azoknak hozzátartozói és barátai is résztvesznek. A kirándulók reggel 9 órakor találkoznak a Magyar Színház előtt. Ezenkívül délután félháromkor ugyancsak a Magyar Színház előtt indulnak az iskolás gyerekek a Wizo kirándulóhelyére. A kirándulás iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. A kiránduló helyen különböző játékok és versenyek fogják szórakoztatni a résztvevőket.

Amikor a nő öregebbnek látszik, mint amilyen

Szomorú megöregedni, de még szomorúbb még öregebbnek látszani, mint amilyen. Olyan életet élni, amely híjjával van minden örömmel, ha Önre hidegen és érdeklődés nélkül tekintenek, amikor még 30 éves sincsen, valóban szomorú...

Gondolt-e vajjon valaha arra, hogy arcórének ez az idő előtti fonnyadását a pudere okozza? Tudja Ön, hogy olyan silány minőségű pudernak, amely kiszáritja az epidermát, arcórére rosszabb hatása lehet, mint 20 évi szenvedésnek? Epen azért legyen rendkívül elővigyázatos pudere kiválasztásánál, ne felelje el, hogy azt naponta többször is alkalmazza arcán.

CHAT NOIR puder megvédi a ráncoktól, mert nem száritja az arcórért. A bőrt finommá teszi és az arcórének természetes hamvaságot kölcsönöz. Osodás színárnyalatát minden arcórének: fehérnek, rózsásnak és sápadtnak kitűnően megfelelnek. Edecsillata növeli a női báj.

Chat Noir, a híres "Lady" gyár készítménye, kiváló minőségű puder, amelynek az ára még a színpadnál is aacsonyabb.

— Megismétlik előadásukat a kalotaszegi parasztszínház a Magyar Színházban. Jövő hét szerdáján, e hó 20-án, újra találkozik ad a kalotaszegi falu a városi közönségnek a Magyar Színházban. Szentimrei Jenő ötven tagu parasztegyüttese még emlékezetes nagy siker mellett mutatta be ez év elején a Csáki bíró lánca című dramatizált népballadát. Akkor nyomban erdélyi turnéra indultak a darabbal és amerre csak megfordultak, egyre növekvő siker és lelkesedés kíséerte szereplésüket. Közben néhány szereplőt megfelelőbbekkel cseréltek ki, néhány új táncot, mokat iktattak a darabba, melynek befejező jelenetét is teljesen átalakították hatásos, széles színpadi képpé. Már bemutatkozásuk felejtethetetlen élmény volt. Most tizenhét előadás sikerével a hátuk mögött még fokozódott produkciójuk értéke. Bizonyára ezuttal is zsufoit ház fog tapsolni a páratlan együttesnek.

— Német birodalmi olvasókönyv Coethe nélkül. Néhány nappal ezelőtt jelent meg az első egységes birodalmi olvasókönyv. A népiszkolák ötödik és hatodik osztályának szánták. Az olvasókönyv általános részének az a célja, hogy nemzeti szocialista világnézetre tanítsa a gyermekeket. A német népiségről, a faji kérdésről, a párt történetéről és a nevezetesebb politikusokról szólnak egyes olvasmányai. Érdekes, hogy az irodalmi részben, mely igen sok német költő műveiből közül szemelvényeket, Goethe egyáltalán nem szerepel.

— Betörőnt fogott a cluj-i rendőrség. A legutóbbi időkben elkövetett sorozatos lopások tettesét tartóztatták le tegnap délután a cluj-i rendőrség bünygyi osztályának Pálffy és Caian nevű detektívjei Gál Anna személyében. A letartóztatott nő 14 betöréses lopást ismert el, többek között a Stanca gyógyintézetből, a Carolina téri franciskánus templomból, a református gimnáziumból, az egyetemi kórházból, a Marianumból, stb. Az ellopott tárgyak összértéke mintegy 50-60 ezer lejt tesz ki. Egyes tanuk — akiket a rendőrség kihallgatott az ügyben — azt vallották, hogy Gál Anna leánykereskedőkkel is összekötésben állott, akiknek egy munkáscsalád kislányait 600 lejért el akarta adni. Miközben a betörőnt a betörések helyszínére vitték, kétszer öngyilkosságot kísérelt meg. Először az Első Erdélyi Biztosító Rt. palotájának IV-ik emeletéről akart leugrani, de megakadályozták a kíséretében levő rendőrök, másodsor pedig, amikor a rendőrségre akarták visszavinni, az épület háta mögött folyó Malomárokba akarta magát egy óvatlan pillanatban dobni, de a rendőrség ebben is megakadályozta. A jegyzőkönyvek felvétele után Gál Annát az ügyészségnek adják át.

Halálígéret földalje
A KEREN HAJJESZŐ
NAGY PALESZTINA BESZÉLŐ FILMJE

A hatalmas sikerrel futó film májusi programja:

SEINI május 16-17-én.	MARGHITA május 23-24-én.
BAIA-MARE május 19-én.	VALEA LUI MIHAI május 25-én.
CAREI május 20-án.	SIGHET május 28-31-én az „Astra”-moziban.

...előre meg...
...ni?

...zetesen pro és contra...
...szempontjából azonban...
...állítani, hogy jövője és...
...gyelétől függ.

...mirigyek működésébe...
...r, heves menstruáció...
...ségek a nőt siralmas...
...nyos átalakulásokhoz...
...tejfajási rohamok, há...
...egzetesen legyengítik

...egyre előre halad...
...a „Menoklin” amerikai...
...ó megmentőjének te...
...zakokban, mert vissza...
...tegy csodamódra meg...
...mat. „Menoklin” kap...
...gyszertárban, Bucu...
...24, vagy 125 lej után

**RO...
TÉSEK**

...2 lej, vasárnap...
...ó szórakoztató 20 lej...
...asnak kedvezmény...
...e ünnependő. Felj...
...tának, ha portóbel...
...ra van

...eredményei körvonal...
...ötlettel rendelkező...
...Regale Ferdinand 116

...entrale für Rumänien...
...as sucht einen be...
...räische, deutsche, ru...
...sche Sprachkenntn...
...rft erforderlich. Es...
...r politisch geschulte...
...e Kräfte in Frage...
...Angabe bisheriger...
...achstehende Adresse

Benjamin Citrou,
Medias.

...at gyárt különböző...
...Basmale Schul, Cluj...
...Szineink garantáltan...
...melyek nem össze...
...arabban gyártottak.

**Kirándulók!
Utazók!**

Sajt- és szalámi...
különlegességek,
csemegék.

Élelmiszerlerakat
Piața M. Viteazul 1

...vönő, erdélyi szár...
...ban van, perfekt ro...
...ással állást cseréln...
...t kéretnek a kiadóba.

...viselő lakótársat...
...földszint.

...dichen vom besseren...
...sucht Stelle zu...
...8 Jahre kan Deutsch...
...e Nähkönnisse wie...
...P. Bacher, Gurahont,

...ban, portmentes he...
...verenda, konyha, 1...
...kiadó. Viz, villany...
...a kiadóban.)

...atura Turcului (Tö...
...kezni vasárnap 2—...
...pá:mikor dr. Krausz...
...eg. Maria 6.

...odernebb kivitelben...
...en, nagyon olcsón...
...itiu 10. száza alatti

...ember irodaszol...
...állást keres. Cim a

...v legfogalmasabb...
...it békebeli előkelő...
...adó. Ajánlatokat...
...lign kiadóhivata-

UJ KELET *Legújabb hírek*

Olaszország Ausztriát, Magyarországot, Svájcot és Albániát arra akarja rávenni, hogy vele együtt lépjenek ki a Népszövetségből

Egyre jobban kiéleződnek az ellentétek Olaszország és Anglia között. A párizsi sajtó szerint európai bonyodalmakkal fenyegetnek az angol-olasz ellentétek. Ujabb éles támadás Baldwin ellen

Olaszország kész támogatni Németország európai követeléseit, ha sürgősen elismeri Abessziniának Olaszországhoz való csatolását

Genf, május 14. A népszövetségi tanács ülésének június 16-ára halasztották s így újra a halasztás politikája érvényesült a gyökere megoldások szükségességével szemben. Ez az újabb halasztás korántsem enyhítette le azt a feszült politikai légkört, amely egyre súlyosabban nehezedik Európa életére. A genfi delegátusok tegnap azzal az érzéssel hagyták el a Népszövetség ülését, hogy Európa sorsa a legsúlyosabb fenyegetéseknek van kitéve és hogy az angol-olasz ellentétek szinte óráról-órára éleződnek ki.

A külpolitikai helyzet általában rosszabbnak itéli meg egy francia, mint az angol sajtó, mint az a tanácsüléselőtti volt. Baldwin lapunk tegnapi, második kiadásában közölt parlamenti kijelentései rendkívüli hűvösséggel hangzottak el Olaszország felé úgy a népus személynél vonatkozólag, mint Olaszországnak a Népszövetségből való kizárását indítványozó interpellációval kapcsolatban.

A Daily Telegraph egyik Genfből keltezt cikkében megállapítja, hogy az utolsó 48 óra alatt az angol-olasz feszültség nagymértékben kiéleződött.

A Népszövetség átszervezésének ügye.

Tegnap a népszövetségi tanács ülésének utolsó ülésén jelentéktelen ügyeket tárgyaltak, a tanács tagok azonban annál lázább tanácskozásokat folytattak. Eden angol külügyminiszter behatóan tárgyalt a Népszövetség tekintélyének megővésére irányuló reformok ügyében. Elterjedt az a hír is, hogy Politisz görög megbízott, aki hivatott népszövetségi szakértőnek tekintenek, azt a javaslatot tette Boncour francia főmegbízottnak, hogy a francia kormány még a júniusi tanácsülés összehívása előtt terjesszen be javaslatot, melynek alapján a Népszövetség feltétlenül és hatályosan léphet fel egy esetleges támadással szemben.

Európai bonyodalmak küszöbén?

Párizsban az olasz-angol ellentétek kiéleződése nagy izgalmakat vált ki. A párizsi sajtó szerint Olaszország és Anglia ellentétének európai bonyodalmak lehetnek a következményei. Róma — a franciák szerint — súlyos hibát követett el Abessziniának annektálásával. Viszont Genf sem mutatott a nehéz helyzet-hez szükséges ruganyosságot. Ha a helyzet úgy fejlődik, — írja a Temps —

Európa két ellentétes táborra fog bomlani,

mert a német-olasz megegyezés lehetősége soha nem volt olyan nagy, mint ma.

Olaszország támogatni fogja Németország európai követeléseit?

A L'Oeuvre című párizsi lap Tabouis toliból rendkívüli szenzációs cikket közöl. A cikk szerint Olaszország Genfben most azon mesterkedik, hogy rábírja Ausztriát, Magyarországot, Svájcot és Albániát, valamint más államokat is, hogy vele együtt lépjenek ki a Népszövetségből, ha június 15-ig nem jön létre megegyezés a szankciók ügyében.

A lap szerint a berlini olasz nagykövet tegnap felkereste von Neurath német külügyminisztert, akinek hivatalosan adta át Abessziniának bekebelezéséről szóló jegyzéket és a jegyzék átadásával egyidejűleg kijelentette, hogy Olaszország támogatni fogja Németország európai követeléseit, ha Németország sürgősen elismeri Abessziniának Olaszországhoz való csatolását.

A Le Populaire című szocialista lap ama nézetének ad kifejezést, hogy a felmerült ösz-

szes nehézségek ellenére meg lehet állapítani, hogy a népszövetségi alapokmányhoz és a Népszövetség szelleméhez leginkább hű hatalmak megbízottai reményteljesen távoztak el Genfből. A népfrent kormánya iránt, amely a radikális szocialisták részvételével fog megalkudni, egész Franciaországban nagy a bizalom, annál is inkább, mert a legközelebbi népszövetségi ülészakon már ez a kormány fogja képviselni Franciaországot.

Lord Beaverbrook éles támadása Baldwin ellen.

A Daily Expressz mai számában Lord Beaverbrook, az angol újságíró, éles támadást intéz — az olasz győzelemmel kapcsolatban — az angol kormány ellen. A cikkíró ama nézetének ad kifejezést, hogy 1931 óta, amikor Baldwin és Macdonald jutottak hatalomra, Angliának nincsenek igazi vezetői.

Baldwin és Macdonald az egész angol nép ellen hibát követtek el, mert letértek a hagyományos birodalmi politikai útjáról.

Egyidejűleg a News Chronicle is élesen kritizálja Baldwinnek tegnap az alsóházban Abessziniának bekebelezésére vonatkozó tartózkodó válaszát.

A Daily Herald szerint az addisz-abebai angol követ utasítást kapott kormányától, hogy Badoglio marsallt, akit Abessziniának alkirályává neveztek ki, csupán mint egy elfoglalt város katonai parancsnokát tekintse. Egyedül londoni jelentés szerint Baldwin

ma az Albert-hallban a konzervatív párt női szervezetének gyűlésén fog beszélni. A miniszterelnök állítólag fontos külpolitikai jellegű kijelentéseket fog tenni.

„A türelem határai.”

Az olasz sajtó is egyre izgatottabban reagál az angol-olasz ellentétek kiéleződésére. A Stampa mai számában „A türelem határai” címen megjelent cikk azt hangoztatja, hogy Olaszország hónapok óta igyekezett hűdat verni Róma és Genf között. Most azonban már vége ennek a lehetőségnek. Ha Genf nincs abban a helyzetben, hogy Olaszországot megtartsa a tagállamok körében, úgy ez csak Genf számára fog súlyos következményekkel járnai. A Gazetta del Popolo megállapítása szerint az angol-olasz kapcsolatok sürgős tisztázást igényelnek.

Nyugalom Addisz-Ababában.

A Havas távirati iroda jelentése szerint Addisz-Ababában helyreállott a teljes nyugalom. A zolász hatóságok elhatározták mindazon egyének kiutasítását, akik fegyvereket szállítottak az abesszineknek, vagy akik olasz-ellenes érzelmeiket táplálják. A vasúti és postai forgalom helyreállt. Több repülőgépet küldtek azon európaiak felszabadítására, akiket Ogadenben az ültetvényeken és a bányákban bennszülöttek tartanak körülzárva.

Genf, május 14. Egy Pasa Ured nevezetű egyén, aki magát Abessziniának berlini ügyvivőjének adta ki, letartóztatott. Lakásán három diplomáciai utlevelet és más hamisított okmányokat találtak.

Goga Octavian állapota súlyosra fordult

BUCURESTI, május 14. A mai nap folyamán Goga Octavian állapota súlyosbodott — írja a Capitala. Ma éjjel orvosi konzultumot hívtak össze Goga betegágyához. A nemzeti keresztény párt vezére nyugtalan éjjelt töltött, hőmérséklete állandóan 40 fok körül forog. A reggel folyamán több barátja kereste fel a betegét.

Ujabb arab zavargások voltak a jeruzsálemi óvárosban

Meghalt Allenby tábornok, Palesztina elfoglalója és a zsidó légió egykori parancsnoka

Jeruzsálem, május 14. A palesztinai arabok végső erőfeszítésre szánták el magukat politikai sztrájkmozgalmuk megmentése érdekében. A sztrájk ugyan még tart, de az arab kereskedők, iparosok és munkások körében máris nagy az ellenszenv a nacionalista pártok vezetői ellen, akik tovább akarják húzni a sztrájkmozgalmat, mely egyre súlyosabb gazdasági károkkal jár.

A sztrájkmozgalom válságához lényegesen hozzájárul az a körülmény is, hogy az angol kormány csapatokat küldött Egyiptomból Palesztinába. Az arab agitátorok ilyen körülmények között mindent elkövetnek az ellenállás fenntartására és a sztrájkmozgalom összeomlásának elkerülésére. Így tegnap este Jeruzsálemben újabb incidensekre szították az óvárosi arab tömegeket, ami szükségessé tette, hogy újabb rendőrszolgálatot vezényeljenek ki az óváros őrségének megerősítésére. Összeütközések került sor, melynek során két zsidót, köztük egy rabbit, lelőttek. Egyes vidéki kolóniákon újabb gyújtogatásokkal próbálkoztak a felbéllet arabok. Jaffában zsidóellenes tüntetés volt, melynek résztvevőit a rendőrség szétszórta. Tekintettel arra, hogy Jeruzsálemben tovább folyik az agitáció az arab csőcselék körében és újabb incidensektől lehet tartani, a fővárosban elrendelték az

ostromállapotot és este 6 órától reggel 8 óráig tilos a közlekedés.

London, május 14. Ma délután öt órakor, hosszas szenvedés után, hetvenöt éves korában elhunyt Lord Allenby angol tábornok. A híres angol hadvezér halálával a cionista mozgalom egyik nagy barátja szállott sírba. Allenby tábornok vezetésével vonult be 1917-ben az angol hadsereg, illetőleg a zsidó légió Palesztinába és az angol kormány hozzájárulásával Palesztinába küldött ideiglenes Zionist-Committee-vel karöltve kormányozta Palesztinát Allenby, amíg Sir Herbert Samuel, az első fő kormányzó elfoglalta hivatalát. Allenby tábornok később is megmaradt a cionista mű nagy barátjának és több ízben szállott síkra a cionista érdekekért.

— Véres összetűzés Mexikóban a zendülők és a kormány csapatok között. Mexikóból jelentik: A zendülők és a szövetségi csapatok egy összeütközése alkalmával, 14 zendülő életét vesztette. Köztük van Guenajato vidékének zendülővezére. El Chocolate állomás közelében az Egyesült Államok felé tartó gyorsvonatot banditák támadták meg. Több utas könnyebben megsebesült, de a vonat folytatni tudta útját.

A cuzisták összeverekedtek a „tüzes horogkeresztesekkel”

BUCURESTI, május 14. Tegnap este a Calea Grivitein levő nemzeti keresztény párti helyiségben körzeti ülést tartottak, amelyek végével az ülésről távoztak a „Tüzes horogkereszt”-szervezet néhány tagjával találkoztak, akikkel összeverekedtek. Hat nemzeti keresztény párti súlyosan megsebesült, a többi tüntető elült, mire a rendőrség kivonult. Mint ismeretes a Tüzes Horogkereszt szervezetbe a dicszidens cuzisták tömörültek, akiknek élén dr. Trifu áll.

Thomas angol gyarmatügyi miniszter rendkívüli bíróság elé idézték

London, május 14. (Rador.) A költségvetés körül elkövetett visszaélések ügyében kiküldött rendkívüli bíróság ma délelőtt folytatta munkálatait. Rendkívüli szenzációt keltett a bíróság ama kérése, hogy Thomas gyarmatügyi miniszter bank betétjeit verifikálják. Ismeretesen megállapítást nyert az, hogy Thomas gyarmatügyi miniszter fia súlyos biztosítási botrányba keveredett, mert apja révén előrértésült a teavám felemeléséről, mely értesülés alapján kötött óriási biztosítást. Thomast egyébként ma a bíróság maga elé idézte vallomástételre.

LEGUJABB SPORT

Egy hónapra felfüggesztették a Phönix játékjogát

Satumare, május 14. (Az Uj Kelet tud.) A satumarei labdarúgó alkerület sportkörökben kinosan ható határozatot hozott: egy hónapra felfüggesztették a Phönix játékjogát és külön 2000 lej pénzbüntetésre ítélte azért, mert a sportegyesület satumarei képviselője a kerület funkcionáriusait elfogultsággal vádoolta. Tekintettel arra, hogy a Phönixnek vasárnapra sjelejtő mérkőzése van kisorsolva, a sportegyesület vezetését az abszurd határozat érthetően kinosan érinti. Nem kétséges azonban, hogy az Északi Liga, ahová az ügy fellebbezés folytán kerül, elégtételt nyújt a baiamarei sportegyesületnek, amely Románia labdarúgó sportját úgy a belföldön, mint külföldön is a legméltóbban képviselte mindenkor. Hisszük ezt annál is inkább, mert az Északi Liga vezetőit mindenkori a legszigorúbban vett sportszerűség vezette minden személyi kicsinyesség mellőzéseivel.

Hogy a satumarei labdarúgóalkerület vezetését mi vezette a Phönix elleni szokatlan szankciók alkalmazásában, erről egyik közeli számunkban részletet közlünk.

Legjobb felállításban játszik Clujon a Hungária. Mint az egyik előző számunkban megírtuk, a Hungária a jövő héten két mérkőzést játszik Clujon: csütörtökön a Victoria, vasárnap az Universitatea ellen. A Hungária — mint Budapestről jelentik — a legjobb felállításban jön Clujra.

Bucurestiben ülést tart a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága. Tudóstónk jelenti: A Romániai Makkabi Végrehajtóbizottságát Bucurestibe ülésre hívták össze. Az ülés vasárnap lesz, amelynek napirendjét holnap számunkban ismertetjük.

Cluj város tornászajnokságát vasárnap rendezik. A könnyű atlétikai számokat reggel 8 órai kezdettel a sporttelepen, a kötött gyakorlatokat délelőtt fél 11 órakor a Soimil tornateremben, a szabadon választott gyakorlatokat délután 4 órai kezdettel ugyanitt tartják.

Budapest. Hungária Budafok 3:3 (1:1) bajnoki. A Hungária tartalékos csapata a bajnokság birtokában nem igen ambicionálta a játékokat.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. K. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 9-61.

CENZURAT

Aki nem ünne

Negyven évvel ezelő egy érdekes karrier. kor utjára, akinek a ségü. Névfelzabardító sán nemzetiség passz azok közül való, akik eszmék diadalt.

Maniu megérte ugya teremését. Nem érte mért, melyet számtalottott az ország fennáll mokrácia uralmát az t. Már évek óta utaz Bádácín között. És na havonként megjárja ez a via rát minden oldal ostromlóják.

Vajjon a negyven év gét ünneplő Maniu me előretörés évtizede diadalmaskodják? Nem bizonyos ez. De az erdélyi román nép ténelmi figurája, baj keresztült ennek a dem és olyan bajnoka, rődik vele, hogy ünne Ez hirdette akkor is, még a saját pártjában És ennek a hitnek amikor taktikai kérdé áll a hatalomra törő s Maniu az az ember, viszont nem akarja m

Ezt a negyvenéves ünnepeini az erdélyi ne De Maniu nem akar A bádácini remete kite Nem kér belőle. Azt n mai súlyos helyzetében peltetésre, az ország laiva.

Igaz. Az ország mo van foglalva azzal, ho gári szabadságjogokat töréssel szemben. Kül szélyeztetik a demokrá A harc folyik. És er ről hiányzik Maniu. Ennek is, de az ün visszahuzódásnak is po vannak. Mindkettő imponáló niura.

Nem ünnepeletti ma Bizton hisszük, hogy s őt, mint ahogy van a fa lovarciai remélik. Mert hogy Maniu ne magát, a legfőbb bizo re benne él ő az erde ban.

Schuschnigg

Schuschnigg

Az osztrák kormány szervezése mögött me főleg külpolitikai okok A válság, mely az zást kirobantotta, még hosszú ideig vaj utóbbi világpolitikai alakultak volna.

Starhemberg herceg nyugati demokratika képviselőinek intervenc jelentti, hogy Ausztria egyáltalában nem köz hatalmak számára. Franciaországban és eseményekkel kaposo győleket ver az a fo veszőly esetén Olaszor